

NBP

Narodowy Bank Polski

Sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2013 roku

Bilans, Rachunek zysków i strat,
Informacja dodatkowa – dane ogólne

Spis treści

Bilans NBP	6
Rachunek zysków i strat NBP	8
Informacja dodatkowa – dane ogólne	9
1. Wprowadzenie	9
1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP	9
1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego	11
1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym	12
1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru	12
1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2012 rok	12
2. Opis istotnych zasad rachunkowości	12
2.1. Podstawowe zasady rachunkowości	12
2.2. Kontynuacja działania	13
2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych	13
2.4. Wycena na dzień bilansowy	14
2.5. Zasady ujmowania i wyceny aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych oraz zaliczania przychodów i kosztów do wyniku finansowego	14
2.5.1. Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości	14
2.5.2. Waluty obce	15
2.5.3. Dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP	16
2.5.4. Akcje i udziały	16
2.5.5. Transakcje z udzielonym/otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	17
2.5.6. Pieniądz w obiegu	17
2.5.7. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP	17
2.5.8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne	18
2.5.9. Środki obrotowe	19
2.5.10. Utrata wartości aktywów	19
2.5.11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	19
2.5.12. Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych	20
2.5.13. Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	20
2.5.14. Transakcje terminowe walutowe – foreign exchange forward	20
2.5.15. Transakcje wymiany walut – foreign exchange swap	21
2.5.16. Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe – forward transactions in securities	21
2.6. Zdarzenia po dacie bilansu	22

3. Zmiany zasad rachunkowości	22
4. Wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	22
5. Ogólna charakterystyka zmian i struktury bilansu oraz wyniku finansowego NBP	23
6. Noty objaśniające do bilansu	30
Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	30
Nota 2 Należności od MFW	30
Nota 3 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	31
Nota 4 Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	32
Nota 5 Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	32
Nota 6 Pozostałe aktywa finansowe	32
Nota 7 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	34
Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe kosztów	35
Nota 9 Inne	35
Nota 10 Pieniądz w obiegu	35
Nota 11 Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	36
Nota 12 Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	36
Nota 13 Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	37
Nota 14 Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	37
Nota 15 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	37
Nota 16 Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	38
Nota 17 Zobowiązania wobec MFW	38
Nota 18 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	39
Nota 19 Rozliczenia międzyokresowe	39
Nota 20 Inne	39
Nota 21 Rezerwy na przyszłe zobowiązania	39
Nota 22 Różnice z wyceny	40
Nota 23 Fundusze i rezerwy	42
Nota 24 Wynik finansowy	42
7. Noty objaśniające do pozycji pozabilansowych	43
Nota 25 Transakcje bieżące ujęte na kontach pozabilansowych	43
Nota 26 Instrumenty finansowe pozabilansowe	43
Nota 27 Limity pożyczek udzielonych MFW w walutach obcych	43
Nota 28 Pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych	44
8. Noty objaśniające do rachunku zysków i strat	45
Nota 29 Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii	45

Nota 30 Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii	46
Nota 31 Przychody z operacji finansowych	47
Nota 32 Koszty operacji finansowych	48
Nota 33 Koszty niezrealizowane	48
Nota 34 Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	49
Nota 35 Przychody z tytułu opłat i prowizji	49
Nota 36 Koszty z tytułu opłat i prowizji	49
Nota 37 Przychody z tytułu akcji i udziałów	50
Nota 38 Pozostałe przychody	50
Nota 39 Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	50
Nota 40 Koszty administracyjne	51
Nota 41 Koszty amortyzacji	51
Nota 42 Koszty emisji znaków pieniężnych	51
Nota 43 Pozostałe koszty	52
Nota 44 Wynik finansowy roku bieżącego i jego podział	52
9. Pozostałe noty objaśniające	53
Nota 45 Elastyczna Linia Kredytowa	53
Nota 46 Fundacja NBP	53
Nota 47 Zdarzenia po dacie bilansu	53
10. Ryzyko finansowe i operacyjne	54
10.1. Ryzyko finansowe	54
10.1.1. Ryzyko kredytowe	55
10.1.2. Ryzyko płynności	56
10.1.3. Ryzyko stopy procentowej	56
10.1.4. Ryzyko kursowe	57
10.2. Ryzyko operacyjne	58

Bilans NBP na dzień 31 grudnia 2013 roku

Aktywa	Nota	31.12.2012	31.12.2013
		w tys. złotych	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	17 066 498,7	11 974 687,8
2. Należności od nierezydentów w walutach obcych		320 541 064,4	307 978 156,0
2.1. Należności od MFW	2	9 584 003,4	8 757 032,0
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3	310 957 061,0	299 221 124,0
3. Należności od rezydentów w walutach obcych		0,0	0,0
4. Należności od nierezydentów w walucie krajowej		0,0	0,0
5. Należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej		0,0	0,0
5.1. Podstawowe operacje refinansujące		0,0	0,0
5.2. Długoterminowe operacje refinansujące		0,0	0,0
5.3. Operacje dostrajające		0,0	0,0
5.4. Operacje strukturalne		0,0	0,0
5.5. Kredyty lombardowe		0,0	0,0
6. Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	4	0,7	1,6
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej		0,0	0,0
8. Należności od sektora rządowego w walucie krajowej		0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa		1 311 880,9	1 302 579,2
10.1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	5	896 858,6	915 051,9
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	6	182 496,9	182 202,7
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	7	5 971,9	460,4
10.4. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	8	49 400,0	31 990,2
10.5. Inne	9	177 153,5	172 874,0
Aktywa ogółem		338 919 444,7	321 255 424,6

Pasywa	Nota	31.12.2012	31.12.2013
		w tys. złotych	
1. Pieniądz w obiegu	10	113 666 844,1	126 142 763,3
2. Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej	11	153 632 729,7	155 466 510,1
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		48 815 544,9	38 125 710,1
2.2. Depozyty na koniec dnia		4 975 374,8	0,0
2.3. Depozyty o stałym oprocentowaniu		0,0	0,0
2.4. Inne operacje polityki pieniężnej		99 841 810,0	117 340 800,0
3. Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej	12	229 233,6	157 721,9
4. Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej	13	4 797 701,0	3 553 663,8
4.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego		4 742 282,3	3 484 639,9
4.2. Pozostałe zobowiązania		55 418,7	69 023,9
5. Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej	14	149 356,3	517 006,3
6. Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych	15	15 819 629,3	5 928 209,0
7. Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych	16	10 864 085,8	16 341 845,1
8. Zobowiązania wobec MFW	17	6 218 885,5	6 046 345,7
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
10. Pozostałe pasywa		262 126,6	256 533,4
10.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	18	2 815,7	4 208,5
10.2. Rozliczenia międzyokresowe	19	202 447,2	199 558,3
10.3. Inne	20	56 863,7	52 766,6
11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania	21	113 734,8	123 579,7
12. Różnice z wyceny	22	25 157 432,7	10 739 224,9
13. Fundusze i rezerwy	23	13 924 502,4	7 439 933,1
13.1. Fundusz statutowy		1 500 000,0	1 500 000,0
13.2. Fundusz rezerwowy		966 590,7	1 243 645,5
13.3. Rezerwy		11 457 911,7	4 696 287,6
14. Wynik finansowy	24	-5 916 817,1	-11 457 911,7
14.1. Wynik finansowy roku bieżącego		5 541 094,6	0,0
14.2. Strata z lat ubiegłych		-11 457 911,7	-11 457 911,7
Pasywa ogółem		338 919 444,7	321 255 424,6

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:
-/ Grażyna Gielecińska

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

-/ Marek Belka
-/ Piotr Wiesiołek
-/ Witold Kosiński
-/ Jacek Bartkiewicz
-/ Eugeniusz Gatnar
-/ Andrzej Raczko
-/ Paweł Samecki
-/ Katarzyna Zajdel - Kurowska
-/ Małgorzata Zaleska

Warszawa, dnia 28.03.2014

Rachunek zysków i strat NBP za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Nota	2012	2013
		w tys. złotych	
1. Wynik z tytułu odsetek, dyskonta, premii		-3 164 885,1	-1 926 742,9
1.1. Przychody z tytułu odsetek, dyskonta, premii	29	6 314 610,7	6 112 240,2
1.2. Koszty z tytułu odsetek, dyskonta, premii	30	9 479 495,8	8 038 983,1
2. Wynik z operacji finansowych		9 724 521,0	2 851 648,4
2.1. Przychody z operacji finansowych	31	10 676 334,2	6 889 069,6
2.2. Koszty operacji finansowych	32	493 100,8	2 525 194,1
2.3. Koszty niezrealizowane	33	834 826,7	8 273 851,2
2.4. Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	34	376 114,3	6 761 624,1
2.5. Koszty z tytułu utworzenia rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		0,0	0,0
3. Wynik z tytułu opłat i prowizji		-109 484,2	-3 840,9
3.1. Przychody z tytułu opłat i prowizji	35	34 626,1	33 736,1
3.2. Koszty z tytułu opłat i prowizji	36	144 110,3	37 577,0
4. Przychody z tytułu akcji i udziałów	37	21 226,6	17 742,9
5. Pozostałe przychody	38	148 958,2	176 782,0
A. Przychody netto ogółem [1+2+3+4+5]		6 620 336,5	1 115 589,5
6. Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia	39	457 198,0	477 628,0
7. Koszty administracyjne	40	269 259,1	260 282,6
8. Koszty amortyzacji	41	68 848,3	79 520,8
9. Koszty emisji znaków pieniężnych	42	267 436,2	268 792,1
10. Pozostałe koszty	43	16 500,3	29 366,0
B. Wynik finansowy roku bieżącego [A-6-7-8-9-10]	44	5 541 094,6	0,0

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:
-/ Grażyna Gielecińska

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

-/ Marek Belka
-/ Piotr Wiesiołek
-/ Witold Kozirński
-/ Jacek Bartkiewicz
-/ Eugeniusz Gatnar
-/ Andrzej Raczko
-/ Paweł Samecki
-/ Katarzyna Zajdel - Kurowska
-/ Małgorzata Zaleska

Warszawa, dnia 28.03.2014.

Informacja dodatkowa – dane ogólne

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa.

Rolę, funkcje oraz zadania NBP określają:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 908, z późniejszymi zmianami), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późniejszymi zmianami),
- Traktat o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, z późniejszymi zmianami) oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2, z późniejszymi zmianami).

Podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami,
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa,
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie,
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego,
- działanie na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego,
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Zgodnie z Konstytucją RP oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

1. Prezes Narodowego Banku Polskiego (powoływany na sześcioletnią kadencję),
2. Rada Polityki Pieniężnej (członkowie powoływani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję),
3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego (członkowie powoływani na okres sześciu lat).

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2013 r.:

Prezes NBP

Marek Belka

– powołany 10 czerwca 2010 r.

– rozpoczął kadencję 11 czerwca 2010 r.

Rada Polityki Pieniężnej

Przewodniczący

Marek Belka – od 11 czerwca 2010 r.

Członkowie

Andrzej Bratkowski – od 10 stycznia 2010 r.

Elżbieta Chojna-Duch – od 10 stycznia 2010 r.

Adam Glapiński – od 19 lutego 2010 r.

Jerzy Hausner – od 24 stycznia 2010 r.

Andrzej Kaźmierczak – od 19 lutego 2010 r.

Jerzy Osiatyński – od 20 grudnia 2013 r.

Andrzej Rzońca – od 24 stycznia 2010 r.

Jan Winiecki – od 24 stycznia 2010 r.

Anna Zielińska-Głębocka – od 9 lutego 2010 r.

W związku ze zrzeczeniem się przez Zytę Gilowską funkcji członka Rady Polityki Pieniężnej z dniem 3 października 2013 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski odwołał ją z funkcji członka RPP na podstawie art. 13 ust. 5 pkt 1 ustawy o NBP.

Zarząd NBP

Przewodniczący	Marek Belka – od 11 czerwca 2010 r.
Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	Piotr Wiesiołek – od 6 marca 2008 r.
Wiceprezes NBP	Witold Koziński – od 24 października 2008 r.
Członkowie	Jacek Bartkiewicz – od 2 kwietnia 2013 r. Eugeniusz Gatnar – od 25 marca 2010 r. Andrzej Raczek – od 7 września 2010 r. Katarzyna Zajdel – Kurowska – od 2 kwietnia 2013 r. Małgorzata Zaleska – od 3 sierpnia 2009 r.

W 2013 r. zakończyła się kadencja członków Zarządu NBP:

- Zdzisława Sokala – z dniem 13 marca,
- Jakuba Skiby – z dniem 2 listopada.

Po dniu 31 grudnia 2013 r. Prezydent RP Bronisław Komorowski powołał:

- Pawła Sameckiego na członka Zarządu NBP – z dniem 17 lutego 2014 r.,
- Piotra Wiesiołka na członka Zarządu NBP i stanowisko Wiceprezesa NBP – Pierwszego Zastępcy Prezesa NBP – z dniem 7 marca 2014 r.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2013 r. zostało sporządzone na podstawie przepisów:

- ustawy o NBP,
- uchwały nr 16/2003 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie zasad rachunkowości, układu aktywów i pasywów bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP z 2003 r. Nr 22, poz. 38, z późniejszymi zmianami),
- uchwały nr 12/2010 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP z 2010 r. Nr 17, poz. 19), zwanej dalej „uchwałą nr 12/2010”,
- uchwały nr 63/2008 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 11 grudnia 2008 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań z zakresu rachunkowości w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami,

- uchwały nr 29/2007 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 października 2007 r. w sprawie gospodarki składnikami majątku trwałego w Narodowym Banku Polskim, z późniejszymi zmianami.

1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok kalendarzowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2013 r. podlega badaniu i ocenie przez biegłego rewidenta - firmę PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2013 r. przez Radę Polityki Pieniężnej, zwaną dalej „RPP”, zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późniejszymi zmianami) na okres dwóch lat (badanie sprawozdania finansowego za lata: 2013 - 2014).

1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2012 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na 31 grudnia 2012 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 4/2013 w dniu 9 kwietnia 2013 r. oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 106/2013 w dniu 21 czerwca 2013 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie finansowe - firma PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., wydał o nim opinię bez zastrzeżeń.

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na 31 grudnia 2012 r. NBP wykazał wynik finansowy w kwocie 5.541.094,6 tys. zł. W związku z tym, w 2013 r. NBP dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa w kwocie 5.264.039,9 tys. zł. Zgodnie z art. 62 ustawy o NBP 5% zysku, tj. kwota 277.054,7 tys. zł, zostało przeznaczone na fundusz rezerwowy.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości NBP odpowiadają standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych, których podstawę stanowią Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych (EBC/2010/20, z późniejszymi zmianami), zwane dalej „Wytycznymi EBC”.

Sporządzając sprawozdanie finansowe, NBP stosuje następujące zasady rachunkowości:

- wiernego i rzetelnego obrazu,
- kontynuacji działania,
- ostrożności,
- istotności,
- porównywalności,
- memoriału.

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie zdarzenia gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Aktywa i zobowiązania, przychody i koszty ujmuje się w księgach rachunkowych, gdy:

- jest prawdopodobne, że wszelkie przyszłe korzyści ekonomiczne wpłyną albo zobowiązania zostaną uregulowane,
- ryzyka lub korzyści, związane ze składnikiem aktywów lub zobowiązań, zostały na NBP przeniesione,
- wartość składnika aktywów lub zobowiązania oraz przychodu lub kosztu może być określona w sposób wiarygodny.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się przewidzianym w Wytycznych EBC tzw. podejściem ekonomicznym i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej lub terminowej ujmuje się w księgach rachunkowych (na kontach pozabilansowych) w dniu zawarcia umowy,
- odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego¹.

---

¹ Z wyjątkiem:

- odsetek od środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach nostro, które są ujmowane na dzień zapłaty,
- odsetek do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej oraz odsetek od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, które są ujmowane na koniec miesiąca.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji bieżącej ujmuje się w księgach rachunkowych NBP zgodnie z tzw. podejściem kasowym, to jest w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

W sprawozdaniu finansowym stosuje się zasadę wyceny bilansowej według cen/kursów rynkowych dla złota, walut obcych, papierów wartościowych zakupionych przez NBP (za wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności oraz papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku) oraz instrumentów finansowych pozabilansowych. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do cen/kursów rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami:

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),
- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach bilansu jako *Różnice z wyceny*.

Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań są wyceniane na bazie kosztu historycznego.

2.5. Zasady ujmowania i wyceny aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych oraz zaliczania przychodów i kosztów do wyniku finansowego

2.5.1. Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości

Zakupione złoto ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny zakupu, natomiast należności i zobowiązania w złocie – według średniej ceny rynkowej złota ustalonej na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych. Ceny złota wyrażone w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

Aktywa i zobowiązania w złocie, z uwzględnieniem transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych w złocie tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic kursowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej. Na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej pozycji w złocie koryguje się do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu złota.

Na dzień bilansowy złoto wycenia się według średniej ceny rynkowej złota, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na

dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny kursowej. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

2.5.2. Waluty obce

Walutę obcą zakupioną lub sprzedaną przez NBP za:

- walutę krajową – ujmuje się w księgach rachunkowych według kursu uzgodnionego w umowie lub określonego odrębnym przepisem,
- inną walutę obcą – ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

W pozostałych przypadkach walutę obcą przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP, obowiązującego na dzień wystąpienia zdarzenia gospodarczego, albo według kursu średniego NBP, obowiązującego na dzień ujęcia zdarzenia gospodarczego w księgach rachunkowych.

Aktywa i zobowiązania w danej walucie obcej, z uwzględnieniem transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych w tej walucie tworzą zasób waluty obcej, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Zasób waluty obcej jest wyznaczany odrębnie dla każdej waluty obcej. Średni koszt zasobu waluty obcej, będący uśrednionym kosztem pozyskania jednostki waluty obcej przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży waluty obcej (zrealizowanych różnic kursowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej. Na koniec dnia operacyjnego wartość w walucie krajowej pozycji w walutach obcych koryguje się do wartości obliczonej według średniego kosztu zasobu waluty obcej.

Na dzień bilansowy waluty obce wycenia się według kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie waluty obcej (złota) z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie waluty obcej (złota). Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu waluty obcej.

Specjalne Prawo Ciągnięcia (SDR) jest traktowane jako odrębna waluta obca. Transakcjami powodującymi zmianę stanu SDR są transakcje denominowane w SDR lub transakcje w walutach obcych replikujące skład koszyka SDR (zgodnie z odpowiednią definicją i wagami koszyka). Przy ujmowaniu przychodów i kosztów niezrealizowanych na dzień bilansowy przyjmuje się zasadę, że zasób SDR obejmuje desygnowane pojedyncze zasoby walut obcych, tworzące koszyk SDR.

2.5.3. Dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP

Zakupione w transakcji bieżącej dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny zakupu.

Dyskonto i premie od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu. Odsetki od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem zakupu, a końcem każdego dnia.

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych notowanych na aktywnym rynku, niezakwalifikowanych jako dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym rozliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe, notowane na aktywnym rynku, niezakwalifikowane jako dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się według średniej ceny rynkowej obowiązującej na dzień bilansowy. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności, notowane na aktywnym rynku, oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku wycenia się na dzień bilansowy według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości.

2.5.4. Akcje i udziały

Akcje i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny zakupu. Na dzień bilansowy wycenia się:

- akcje nienotowane na aktywnym rynku i udziały – według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości,

- akcje notowane na aktywnym rynku – według średniej ceny rynkowej.

2.5.5. Transakcje z udzielonym/otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych

Transakcja z udzielonym przyrzeczeniem odkupu polega na sprzedaży papierów wartościowych z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu tych papierów od kontrahenta w określonym terminie, po uzgodnionej cenie. Transakcję tę ujmuje się w pasywach bilansu NBP jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną papierami wartościowymi, których stan nie zmniejsza się w momencie zawarcia umowy.

Transakcja z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu polega na kupnie papierów wartościowych z jednoczesnym zobowiązaniem do ich odsprzedaży kontrahentowi w określonym terminie, po uzgodnionej cenie. Transakcję tę ujmuje się w aktywach bilansu NBP jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną papierami wartościowymi, których stan nie zwiększa się w momencie zawarcia umowy. Papiery wartościowe zakupione w transakcjach z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego przychodów i kosztów, wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu (zakupu i odsprzedaży) papierów wartościowych, stanowiących zabezpieczenie transakcji z przyrzeczeniem odkupu, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania składnika aktywów lub zobowiązania a końcem każdego dnia.

2.5.6. Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach bilansu NBP według wartości nominalnej wyemitowanych banknotów i monet, pomniejszonej o wartość nominalną banknotów i monet:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych banków,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia.

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu ich poniesienia, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

2.5.7. Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP

Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP ujmuje się w pasywach bilansu NBP w wartości nominalnej.

Dyskonto i premie od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych ujmuje się jako rozliczenia międzyokresowe i zalicza do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania, a końcem każdego dnia.

Odsetki od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, proporcjonalnie do upływu czasu między dniem powstania zobowiązania, a końcem każdego dnia.

2.5.8. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne ujmuje się w aktywach bilansu NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres użytkowania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obowiązujący na dzień 31 grudnia 2013 r.

Środki trwałe	Okresy amortyzacji (w miesiącach)
Grunty	nieograniczony
<i>w tym Prawo wieczystego użytkowania gruntów</i>	800
Budynki i lokale	480-780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Kotły, maszyny energetyczne	86-300
Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	48-144
Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	86-192
Urządzenia techniczne	36-240
Środki transportu	78-180
Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	60-240
<i>w tym Dzieła sztuki, eksponaty muzealne, przedmioty kolekcjonerskie</i>	<i>nieograniczony</i>
Wartości niematerialne i prawne	Okresy amortyzacji (w miesiącach)
Prawa autorskie, w tym prawa do wynalazków, patentów znaków towarowych, wzorów użytkowych i zdobniczych	120
Licencje na oprogramowania informatyczne	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone przez NBP we własnym zakresie	120

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych przyjmuje się indywidualne okresy amortyzacji.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 3,5 tys. zł, można dokonywać jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku przyjęto do używania.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpis z tytułu utraty wartości.

2.5.9. Środki obrotowe

Środki obrotowe ujmuje się w aktywach bilansu NBP według:

- ceny zakupu – materiały i towary oraz złoto nieodpowiadające międzynarodowym standardom czystości i inne metale szlachetne,
- kosztu wytworzenia – produkty,
- wartości nominalnej – wartości kolekcjonerskie nieobiegowe.

Na dzień bilansowy środki obrotowe wycenia się według ceny zakupu/kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości, a w przypadku wartości kolekcjonerskich nieobiegowych – według wartości nominalnej.

2.5.10. Utrata wartości aktywów

Utrata wartości aktywów jest ustalana na dzień bilansowy, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością użytkową lub rynkową, lub jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych.

2.5.11. Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Rezerwy na przyszłe zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP wówczas, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych lub zidentyfikowanego ryzyka i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku lub wystąpienie zidentyfikowanego ryzyka, spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku i kwotę odpowiednią by pokryć zidentyfikowane ryzyko, można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w kwocie jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku lub byłaby odpowiednia by pokryć powyższe zidentyfikowane ryzyko.

Na dzień bilansowy rezerwy na przyszłe zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na przyszłe zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości lub części obowiązku lub ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się na dobro przychodów.

2.5.12. Rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych

Rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 4).

Rezerwę tworzy się, wykorzystuje i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów i nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku bieżącego.

Rezerwę wykorzystuje się – zaliczając ją do przychodów – wyłącznie na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę rezerwy rozwiązuje się na dobro przychodów.

2.5.13. Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości

Rachunek rewaluacyjny złota rozwiązuje się na dobro przychodów w kwocie:

- kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego w dniu bilansowym,
- odpowiadającej proporcjonalnie spadkowi stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego.

2.5.14. Transakcje terminowe walutowe – foreign exchange forward

Zakupione lub sprzedane środki pieniężne w transakcji terminowej walutowej ujmowane są od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia na kontach pozabilansowych według określonego w umowie kursu bieżącego. Różnicę pomiędzy uzgodnionym w umowie kursem terminowym a kursem bieżącym zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem zwyczajowo przyjętym dla rozliczenia transakcji bieżącej a dniem rozliczenia transakcji terminowej walutowej.

2.5.15. Transakcje wymiany walut – foreign exchange swap

Zakupione lub sprzedane oraz odpowiednio odsprzedane lub odkupione środki pieniężne w transakcji wymiany walut ujmuje się na kontach pozabilansowych według określonego w umowie kursu bieżącego od dnia zawarcia umowy do dnia rozliczenia. Różnicę pomiędzy uzgodnionym w umowie kursem terminowym a kursem bieżącym zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych proporcjonalnie do upływu czasu między dniem rozliczenia transakcji bieżącej a dniem rozliczenia transakcji terminowej walutowej.

2.5.16. Transakcje terminowe na dłużne papiery wartościowe – forward transactions in securities

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia według ceny ustalonej w umowie. W dniu zawarcia transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej nie zmieniają zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji terminowej wycenia się na dzień bilansowy według ceny rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny. Do przychodów i kosztów wynikających z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

W dniu rozliczenia transakcji, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji terminowej zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji terminowej pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Wynik z rozliczenia transakcji ustala się:

- dla dłużnych papierów wartościowych zakupionych w transakcji terminowej jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- dla dłużnych papierów wartościowych sprzedanych w transakcji terminowej jako różnicę między ceną ustaloną w umowie a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję terminową zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

2.6. Zdarzenia po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść.

3. Zmiany zasad rachunkowości

W 2013 r. w NBP nie wystąpiły zmiany zasad rachunkowości.

4. Wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań jest ustalanie wysokości rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

Zgodnie z uchwałą nr 12/2010 oszacowana rezerwa na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane, wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych. Oszacowana rezerwa nie może być niższa od kwoty niepokrytej skumulowanej straty z lat ubiegłych, powstałej w wyniku zmian kursu złotego do walut obcych.

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o oszacowane przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane na podstawie analizy ich rozkładu, wyznaczonego w oparciu o stan zasobów walut obcych w strukturze walutowej rezerw na dzień bilansowy oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych

walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy.

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje oszacowań dotyczą w szczególności:

- ustalania kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarium),
- ustalania okresów użytkowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
- ustalania kwoty odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

5. Ogólna charakterystyka zmian i struktury bilansu oraz wyniku finansowego NBP

Bilans NBP

Na 31.12.2013 suma bilansowa NBP wyniosła 321.255.424,6 tys. zł i była o 17.664.020,1 tys. zł (5,2%) niższa w porównaniu z 31.12.2012.

Po stronie aktywów spadek sumy bilansowej dotyczył głównie oficjalnych aktywów rezerwowych, które na 31.12.2013 wyniosły 319.933.015,9 tys. zł i były o 17.658.703,8 tys. zł niższe w porównaniu z 31.12.2012². Do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się: złoto monetarne, transzę rezerwową w MFW, pożyczki udzielone MFW³, rachunki bieżące i lokaty w walutach obcych za granicą, zagraniczne papiery wartościowe, lokaty terminowe w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych oraz zapas walut obcych. NBP aktywnie zarządza większością z wymienionych powyżej instrumentów w ramach zarządzania rezerwami walutowymi. Zmiana stanu oficjalnych aktywów rezerwowych w walutach oryginalnych wynikała przede wszystkim z:

- transakcji realizowanych na rzecz klientów NBP, w tym związanych z:
  - przepływami środków finansowych z/do Unii Europejskiej,
  - obsługą bankową zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa,
  - przekazaniem przez Ministerstwo Finansów środków w walutach obcych na rachunek w Banku Gospodarstwa Krajowego, w związku ze zmianą sposobu zarządzania przez Ministerstwo Finansów środkami w walutach obcych;
- wpływów środków finansowych w walutach obcych z działalności inwestycyjnej NBP;
- zmiany wartości zagranicznych papierów wartościowych w wyniku wyceny cenowej.

---

² W przeliczeniu na EUR poziom oficjalnych aktywów rezerwowych wyniósł 77.144.342,2 tys. EUR na 31.12.2013 w porównaniu z 82.577.104,8 tys. EUR na 31.12.2012.

³ Dla celów statystyki pożyczki te są traktowane jako część transzy rezerwowej MFW.

Na zmianę równowartości złotowej oficjalnych aktywów rezerwowych wpływ miała również aktualizacja wyceny kursowej (w tym złota) przeprowadzona na 31.12.2013.

Po stronie pasywów aktualizacja wyceny kursowej (w tym złota) skutkowałą spadkiem różnic z wyceny kursowej, które na 31.12.2013 wyniosły 8.776.418,2 tys. zł i były o 12.922.548,8 tys. zł niższe w porównaniu z 31.12.2012.

Na spadek sumy bilansowej po stronie pasywów wpłynęły również:

- niższe o 9.891.420,3 tys. zł zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych, które na 31.12.2013 wyniosły 5.928.209,0 tys. zł,
- obniżenie o 6.761.624,1 tys. zł. kwoty rezerwy na ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych, która na 31.12.2013 wyniosła 4.696.287,6 tys. zł; rezerwa została częściowo wykorzystana na pokrycie kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej, które mogłyby spowodować poniesienie przez NBP straty za 2013 r.,
- zerowy wynik finansowy roku bieżącego, w porównaniu z dodatnim wynikiem finansowym za 2012 r. w kwocie 5.541.094,6 tys. zł.

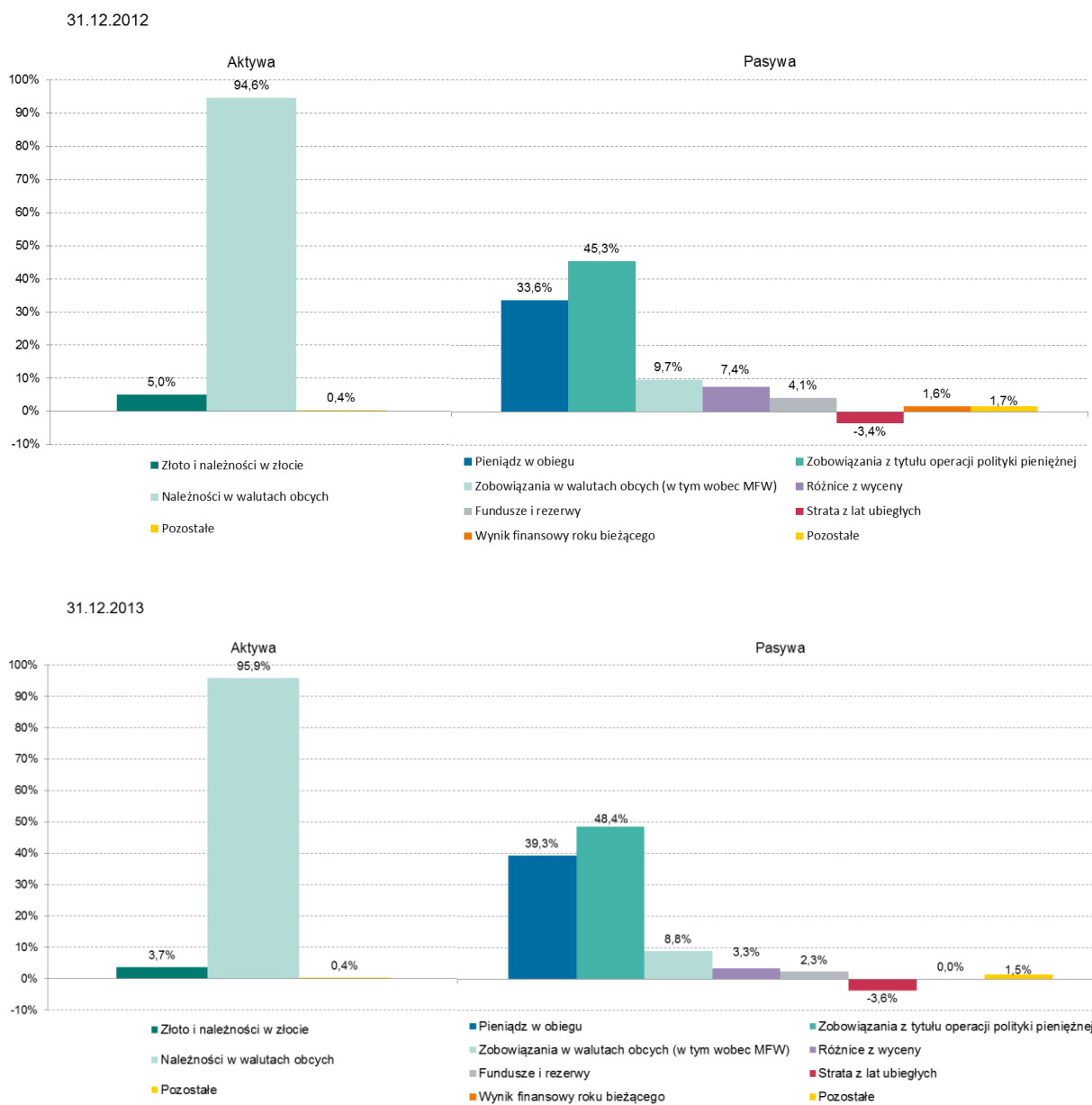
Zmniejszenie sumy bilansowej po stronie pasywów zostało częściowo skorygowane:

- wyższymi o 12.475.919,2 tys. zł zobowiązaniami z tytułu pieniądza w obiegu, które na 31.12.2013 wyniosły 126.142.763,3 tys. zł,
- wyższymi o 5.477.759,3 tys. zł zobowiązaniami wobec nierezydentów w walutach obcych, które na 31.12.2013 wyniosły 16.341.845,1 tys. zł,
- wyższymi o 1.833.780,4 tys. zł zobowiązaniami z tytułu operacji polityki pieniężnej, które na 31.12.2013 wyniosły 155.466.510,1 tys. zł.

W bilansie NBP po stronie aktywów dominują pozycje w walutach obcych oraz złoto. Na 31.12.2013 ich łączny udział w sumie bilansowej wyniósł 99,6% i nie zmienił się w porównaniu z relacją na 31.12.2012. Z kolei, po stronie pasywów udział zobowiązań w walutach obcych wyniósł 8,8% na 31.12.2013, w porównaniu z 9,7% na 31.12.2012. Podstawowymi składnikami pasywów są zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej oraz pieniądz w obiegu, których łączny udział w sumie bilansowej wyniósł 87,7% na 31.12.2013, w porównaniu z 78,9% na 31.12.2012 (por. Wykres 1).

Wykres 1. Struktura bilansu NBP na 31.12.2012 i 31.12.2013

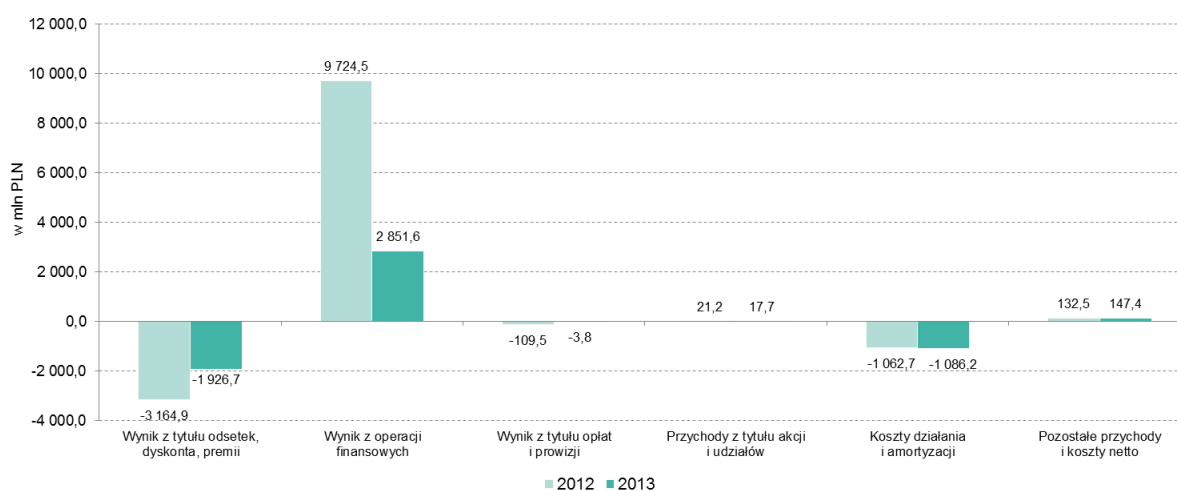
Wynik finansowy NBP

Wynik finansowy NBP za 2013 r. wyniósł zero i był o 5.541.094,6 tys. zł (100,0%) niższy w porównaniu z 2012 r.

Spadek wyniku finansowego NBP był głównie spowodowany niższym wynikiem z operacji finansowych, przy jednoczesnym zmniejszeniu ujemnego wyniku z tytułu odsetek, dyskonta i premii.

Strukturę wyniku finansowego NBP za lata 2012 i 2013 przedstawia Wykres 2.

Wykres 2. Struktura wyniku finansowego w latach 2012-2013

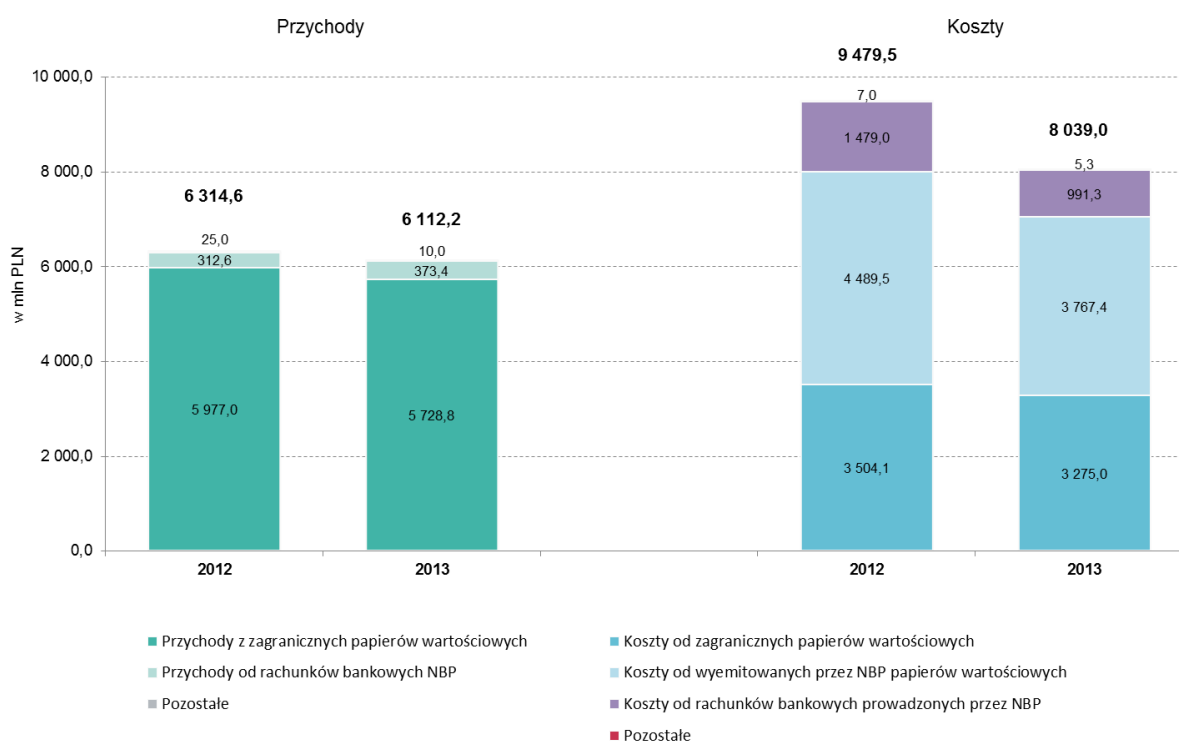

Wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii obejmuje głównie:

- przychody i koszty odsetek, dyskonta i premii od instrumentów inwestycyjnych wykorzystywanych w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, na które wpływają: poziom rezerw walutowych, ich struktura inwestycyjna i walutowa, zmiany oprocentowania i cen instrumentów inwestycyjnych oraz zmiany kursów walutowych,
- przychody i koszty odsetek i dyskonta od instrumentów wykorzystywanych przez NBP w ramach operacji polityki pieniężnej (głównie koszty emisji bonów pieniężnych),
- koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP dla sektora rządowego.

Podobnie, jak w roku ubiegłym, wynik z tytułu odsetek, dyskonta i premii był ujemny i kształtował się na poziomie o 1.238.142,2 tys. zł wyższym w porównaniu do roku 2012. Wzrost wyniku był głównie efektem spadku kosztów dyskonta od bonów pieniężnych NBP o 722.095,7 tys. zł oraz kosztów odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP o 487.741,7 tys. zł (por. Wykres 3).

Wykres 3. Struktura przychodów i kosztów z tytułu odsetek, dyskonta i premii w latach 2012-2013*

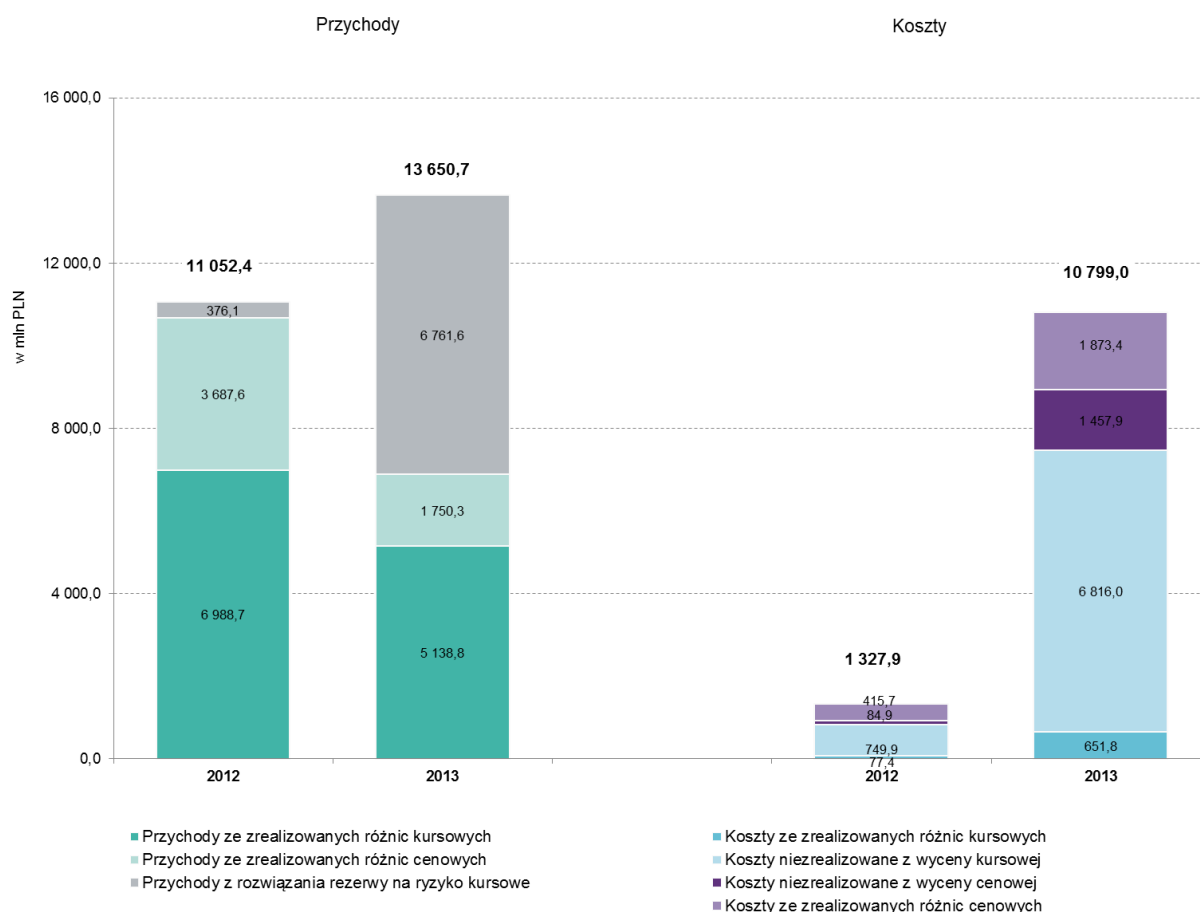

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości na wykresie mogą się nie sumować

Wynik z operacji finansowych obejmuje głównie: zrealizowane różnice kursowe i cenowe, koszty niezrealizowane z wyceny kursowej i cenowej oraz efekty zmian kwoty rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych.

Spadek wyniku z operacji finansowych o 6.872.872,6 tys. zł był przede wszystkim spowodowany wyższymi o 7.439.024,5 tys. zł kosztami niezrealizowanymi z wyceny kursowej i cenowej przy jednoczesnym wzroście przychodów z rozwiązania rezerwy na ryzyko kursowe o 6.385.509,8 tys. zł. Ponadto, na spadek wyniku z operacji finansowych wpływ miały przychody i koszty ze zrealizowanych różnic kursowych i cenowych: spadek przychodów o 3.787.254,6 tys. zł, któremu towarzyszył wzrost kosztów o 2.032.092,5 tys. zł (por. Wykres 4).

Wykres 4. Struktura przychodów i kosztów składających się na wynik z operacji finansowych w latach 2012-2013*

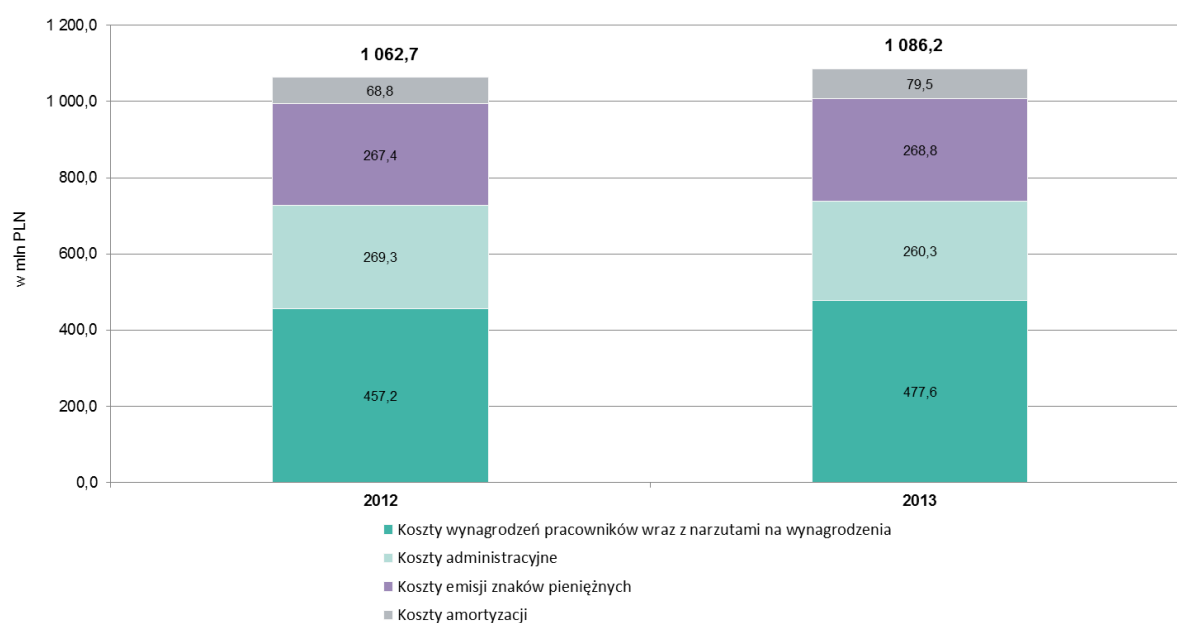

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości na wykresie mogą się nie sumować

Koszty działania NBP obejmują: koszty wynagrodzeń pracowników, koszty administracyjne oraz koszty emisji znaków pieniężnych.

W 2013 r. koszty działania oraz koszty amortyzacji uległy zwiększeniu w porównaniu z 2012 r., łącznie o 23.481,9 tys. zł. Wzrost kosztów działania wynikał głównie z wyższych kosztów wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia, przy jednocześnie niższych kosztach administracyjnych (por. Wykres 5).

Wykres 5. Struktura kosztów działania i amortyzacji w latach 2012-2013*

* Ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości na wykresie mogą się nie sumować

6. Noty objaśniające do bilansu

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	17 066 498,7	11 974 687,8	-5 091 810,9	-29,8%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>12 730 499,2</i>	<i>7 638 688,3</i>	<i>-5 091 810,9</i>	<i>-40,0%</i>

Pozycja obejmuje zasób złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, przechowywanego w NBP oraz ulokowanego na rachunku w banku zagranicznym. Na 31.12.2013 NBP posiadał 3.308,9 tys. uncji (102,9 ton). Stan zasobu złota w posiadaniu NBP nie zmienił się w porównaniu ze stanem na 31.12.2012.

Spadek pozycji był wynikiem aktualizacji wyceny kursowej złota (por. Nota 22).

Nota 2 Należności od MFW

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
SDR w ramach transzy rezerwowej	2 759 364,9	2 300 493,0	-458 871,9	-16,6%
Rachunki bieżące w MFW	5 368 053,3	4 927 287,5	-440 765,8	-8,2%
Rachunki lokat terminowych w MFW	33 715,1	32 777,8	-937,3	-2,8%
Pożyczki udzielone MFW	1 422 870,1	1 496 473,7	73 603,6	5,2%
Razem	9 584 003,4	8 757 032,0	-826 971,4	-8,6%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>-13 624,5</i>	<i>-257 821,8</i>	<i>-244 197,3</i>	<i>1 792,3%</i>

Pozycja obejmuje denominowane w SDR:

- transzę rezerwową, odpowiadającą kwocie udziałów członkowskich Rzeczypospolitej Polskiej w MFW w wysokości 1.688.400,0 tys. SDR pomniejszonej o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. Rachunek nr 1), którego saldo na 31.12.2013 wyniosło 5.585.609,7 tys. zł,
- rachunek bieżący w MFW, na którym są ujmowane między innymi środki pieniężne otrzymane przez NBP w ramach alokacji SDR (por. Nota 17),
- lokatę terminową NBP w MFW,
- pożyczki udzielone MFW w walutach obcych w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych – New Arrangements to Borrow (NAB) (por. Nota 27).

Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia transzy rezerwowej oraz stanu środków w SDR na rachunku bieżącym w MFW, jak również aktualizacji wyceny kursowej SDR.

Jednocześnie nastąpił wzrost należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW w związku z przekazaniem przez NBP w 2013 r. kolejnych płatności w ramach NAB, przy jednoczesnym otrzymaniu przez NBP częściowej spłaty pożyczek z lat ubiegłych.

Nota 3 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Rachunki bieżące w walutach obcych	3 867 549,1	2 582 073,1	-1 285 476,0	-33,2%
Rachunki lokat terminowych w walutach obcych	16 971 321,4	20 404 028,6	3 432 707,2	20,2%
Lokaty terminowe w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	13 075 900,2	16 196 929,1	3 121 028,9	23,9%
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych (notowane na aktywnym rynku niezakwalifikowane jako utrzymywane do terminu wymagalności)	276 880 850,6	259 924 722,6	-16 956 128,0	-6,1%
Zapas banknotów i monet zagranicznych	161 439,7	113 370,6	-48 069,1	-29,8%
Razem	310 957 061,0	299 221 124,0	-11 735 937,0	-3,8%
<i>w tym</i>				
- różnice z wyceny kursowej	8 747 413,4	-5 093 486,9	-13 840 900,3	-158,2%
- różnice z wyceny cenowej	1 755 094,6	-1 113 427,9	-2 868 522,5	-163,4%

Pozycja obejmuje aktywa w walutach obcych, głównie w USD, EUR, GBP, AUD, NOK i od 2013 r. w NZD. Wykazywane w niej: dłużne papiery wartościowe, rachunki lokat terminowych, lokaty terminowe z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych stanowią podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych⁴.

Ponadto, w 2013 r. NBP kontynuował inwestycje w rządowe papiery wartościowe denominowane w walutach krajów rozwijających się (brazylijski real – BRL, meksykańskie peso – MXN).

Spadek pozycji był głównie wynikiem aktualizacji wyceny kursowej i cenowej (por. Nota 22 i Nota 33).

⁴ Rezerwy walutowe stanowią główny składnik oficjalnych aktywów rezerwowych (por. Rozdział 5).

Nota 4 Pozostałe należności od krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Pozycja obejmuje należności NBP od banków krajowych z tytułu operacji niezwiązanych z polityką pieniężną.

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 1,6 tys. zł i była o 0,9 tys. zł (128,6%) wyższa w porównaniu z 31.12.2012. Zarówno na 31.12.2013 jak i na 31.12.2012 dotyczyła rozliczeń z bankami z tytułu transakcji zakupu krajowych znaków pieniężnych.

Nota 5 Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Środki trwałe brutto	1 899 667,7	1 912 999,9	13 332,2	0,7%
Umorzenie	-1 063 513,3	-1 056 414,7	7 098,6	-0,7%
Odpisy aktualizujące	-16 137,8	-26 985,9	-10 848,1	67,2%
<i>Środki trwałe netto</i>	<i>820 016,6</i>	<i>829 599,3</i>	<i>9 582,7</i>	<i>1,2%</i>
Wartości niematerialne i prawne brutto	352 579,3	376 423,7	23 844,4	6,8%
Umorzenie	-275 728,4	-290 962,2	-15 233,8	5,5%
Odpisy aktualizujące	-8,9	-8,9	0,0	0,0%
<i>Wartości niematerialne i prawne netto</i>	<i>76 842,0</i>	<i>85 452,6</i>	<i>8 610,6</i>	<i>11,2%</i>
Razem	896 858,6	915 051,9	18 193,3	2,0%

Pozycja obejmuje środki trwałe (w tym nakłady na środki trwałe) oraz wartości niematerialne i prawne (w tym nakłady na wartości niematerialne i prawne).

Na 31.12.2013 na wartość bilansową pozycji składały się głównie nieruchomości, maszyny i urządzenia oraz oprogramowania informatyczne.

Nota 6 Pozostałe aktywa finansowe

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Akcje i udziały w podmiotach krajowych	53 848,9	53 848,9	0,0	0,0%
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych	128 648,0	128 353,8	-294,2	-0,2%
Razem	182 496,9	182 202,7	-294,2	-0,2%

Pozycja obejmuje posiadane przez NBP akcje i udziały w podmiotach krajowych (w tym Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A., Bazy i Systemy

Bankowe Sp. z o.o.) oraz podmiotach zagranicznych (Bank Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei, S.W.I.F.T., Europejski Bank Centralny).

Spadek pozycji był głównie wynikiem aktualizacji wyceny kursowej akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych oraz zmiany wysokości udziałów NBP w kapitale EBC.

Od 01.05.2004, tj. od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Na 31.12.2013 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 81.786,3 tys. zł (19.720,9 tys. EUR).

Zgodnie z art. 28 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwanego dalej „Statutem ESBC i EBC”, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji). Na 31.12.2013 udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wyniósł 4,8581%, co odpowiadało kwocie 525.889,7 tys. EUR.

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC, ani też obowiązku pokrywania strat EBC. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro, NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 506.168,8 tys. EUR.

W związku z przystąpieniem Chorwacji do Unii Europejskiej w dniu 1 lipca 2013 r. zmianie uległ udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC. W rezultacie NBP uzyskał zwrot z tytułu opłaconych udziałów w kapitale EBC w kwocie 33,3 tys. EUR.

Wysokość klucza subskrypcji kapitału oraz kwoty kapitału subskrybowanego i kapitału opłaconego dla poszczególnych krajowych banków centralnych ESBC przedstawiono poniżej.

w EUR	Klucz subskrypcji kapitału		Kapitał subskrybowany		Kapitał opłacony		
	od 01.01.2012 do 30.06.2013	od 01.07.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 30.06.2013	od 01.07.2013 do 31.12.2013	od 01.01.2012 do 26.12.2012*	od 27.12.2012* do 30.06.2013	od 01.07.2013 do 31.12.2013
Narodowy Bank Austrii	1,9417%	1,9370%	208 939 587,70	209 680 386,94	176 577 921,04	208 939 587,70	209 680 386,94
Narodowy Bank Belgii	2,4256%	2,4176%	261 010 384,68	261 705 370,91	220 583 718,02	261 010 384,68	261 705 370,91
Centralny Bank Cypru	0,1369%	0,1333%	14 731 333,14	14 429 734,42	12 449 666,48	14 731 333,14	14 429 734,42
Bank Estonii	0,1790%	0,1780%	19 261 567,80	19 268 512,58	16 278 234,47	19 261 567,80	19 268 512,58
Bank Finlandii	1,2539%	1,2456%	134 927 820,48	134 836 288,06	114 029 487,14	134 927 820,48	134 836 288,06
Bank Francji	14,2212%	14,1342%	1 530 293 899,48	1 530 028 149,23	1 293 273 899,48	1 530 293 899,48	1 530 028 149,23
Bank Grecji	1,9649%	1,9483%	211 436 059,06	210 903 612,74	178 687 725,72	211 436 059,06	210 903 612,74
Bank Hiszpanii	8,3040%	8,2533%	893 564 575,51	893 420 308,48	755 164 575,51	893 564 575,51	893 420 308,48
Bank Holandii	3,9882%	3,9663%	429 156 339,12	429 352 255,40	362 686 339,12	429 156 339,12	429 352 255,40
Centralny Bank Irlandii	1,1107%	1,1111%	119 518 566,24	120 276 653,55	101 006 899,58	119 518 566,24	120 276 653,55
Centralny Bank Luksemburga	0,1747%	0,1739%	18 798 859,75	18 824 687,29	15 887 193,09	18 798 859,75	18 824 687,29
Centralny Bank Malty	0,0632%	0,0635%	6 800 732,32	6 873 879,49	5 747 398,98	6 800 732,32	6 873 879,49
Niemiecki Bank Federalny	18,9373%	18,7603%	2 037 777 027,43	2 030 803 801,28	1 722 155 360,77	2 037 777 027,43	2 030 803 801,28
Bank Portugalii	1,7504%	1,7636%	188 354 459,65	190 909 824,68	159 181 126,31	188 354 459,65	190 909 824,68
Narodowy Bank Słowacji	0,6934%	0,6881%	74 614 363,76	74 486 873,65	63 057 697,10	74 614 363,76	74 486 873,65
Bank Słowenii	0,3288%	0,3270%	35 381 025,10	35 397 773,12	29 901 025,10	35 381 025,10	35 397 773,12
Bank Włoch	12,4966%	12,4570%	1 344 715 688,14	1 348 471 130,66	1 136 439 021,48	1 344 715 688,14	1 348 471 130,66
<i>Razem krajowe banki centralne w strefie euro</i>	<i>69,9705%</i>	<i>69,5581%</i>	<i>7 529 282 289,35</i>	<i>7 529 669 242,48</i>	<i>6 363 107 289,36</i>	<i>7 529 282 289,35</i>	<i>7 529 669 242,48</i>
Narodowy Bank Bułgarii	0,8686%	0,8644%	93 467 026,77	93 571 361,11	3 505 013,50	3 505 013,50	3 508 926,04
Narodowy Bank Chorwacji	-	0,5945%	-	64 354 667,03	-	-	2 413 300,01
Narodowy Bank Czech	1,4472%	1,4539%	155 728 161,57	157 384 777,79	5 839 806,06	5 839 806,06	5 901 929,17
Narodowy Bank Danii	1,4835%	1,4754%	159 634 278,39	159 712 154,31	5 986 285,44	5 986 285,44	5 989 205,79
Bank Litwy	0,4256%	0,4093%	45 797 336,63	44 306 753,94	1 717 400,12	1 717 400,12	1 661 503,27
Bank Łotwy	0,2837%	0,2742%	30 527 970,87	29 682 169,38	1 144 798,91	1 144 798,91	1 113 081,35
Narodowy Bank Polski	4,8954%	4,8581%	526 776 977,72	525 889 668,45	19 754 136,66	19 754 136,66	19 720 862,57
Narodowy Bank Rumunii	2,4645%	2,4449%	265 196 278,46	264 660 597,84	9 944 860,44	9 944 860,44	9 924 772,42
Bank Szwecji	2,2582%	2,2612%	242 997 052,56	244 775 059,86	9 112 389,47	9 112 389,47	9 179 064,74
Narodowy Bank Węgier	1,3856%	1,3740%	149 099 599,69	148 735 597,14	5 591 234,99	5 591 234,99	5 577 584,89
Bank Anglii	14,5172%	14,4320%	1 562 145 430,59	1 562 265 020,29	58 580 453,65	58 580 453,65	58 584 938,26
<i>Razem krajowe banki centralne spoza strefy euro</i>	<i>30,0295%</i>	<i>30,4419%</i>	<i>3 231 370 113,23</i>	<i>3 295 337 827,14</i>	<i>121 176 379,25</i>	<i>121 176 379,25</i>	<i>123 575 168,51</i>
Razem	100%	100%	10 760 652 402,58	10 825 007 069,61	6 484 283 668,61	7 650 458 668,60	7 653 244 410,99

* W dniu 29 grudnia 2010 r. nastąpiło zwiększenie kapitału subskrybowanego Europejskiego Banku Centralnego o 5.000.000,0 tys. EUR, z 5.760.652,4 tys. EUR do 10.760.652,4 tys. EUR. Banki centralne Eurosystemu były zobowiązane do wpłaty kapitału do EBC w trzech ratach. W dniu 27 grudnia 2012 r. wystąpiła płatność trzeciej raty w wysokości 1.166.175,0 tys. EUR.

Nota 7 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Różnice z wyceny kursowej	5 248,6	73,9	-5 174,7	-98,6%
Różnice z wyceny cenowej	723,3	386,5	-336,8	-46,6%
Razem	5 971,9	460,4	-5 511,5	-92,3%

Pozycja obejmuje różnice z wyceny kursowej transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25) oraz wyceny cenowej transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 22 i Nota 26).

Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Pozycja obejmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej oraz czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług.

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 31.990,2 tys. zł i była o 17.409,8 tys. zł (35,2%) niższa w porównaniu z 31.12.2012. Spadek pozycji był wynikiem zmniejszenia dyskonta pozostającego do rozliczenia od wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych (por. Nota 11) przy jednoczesnym zwiększeniu rozliczeń międzyokresowych kosztów usług dotyczących gospodarki własnej NBP.

Nota 9 Inne

Pozycja obejmuje głównie środki obrotowe (w tym metale szlachetne), pożyczki udzielone pracownikom, salda wyrównania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz inne należności.

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 172.874,0 tys. zł i była o 4.279,5 tys. zł (2,4%) niższa w porównaniu z 31.12.2012. Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia środków obrotowych przy jednoczesnym zwiększeniu należności od dostawców.

Nota 10 Pieniądz w obiegu

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Banknoty krajowe w obiegu	110 186 242,4	122 450 701,2	12 264 458,8	11,1%
Monety krajowe w obiegu	3 480 601,7	3 692 062,1	211 460,4	6,1%
Razem	113 666 844,1	126 142 763,3	12 475 919,2	11,0%

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość na 31.12.2013 wyniosła 258.932,3 tys. zł w porównaniu z 252.197,8 tys. zł na 31.12.2012.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2013 r. wyniósł 120.083,2 mln zł w porównaniu z 112.274,5 mln zł w 2012 r.

Nota 11 Zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	48 815 544,9	38 125 710,1	-10 689 834,8	-21,9%
Depozyty na koniec dnia	4 975 374,8	0,0	-4 975 374,8	-100,0%
Inne operacje polityki pieniężnej	99 841 810,0	117 340 800,0	17 498 990,0	17,5%
Razem	153 632 729,7	155 466 510,1	1 833 780,4	1,2%

Pozycja obejmuje zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej. Składają się na nie:

- zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku (wykazywane w pozycji *Inne operacje polityki pieniężnej*),
- salda na rachunkach bieżących banków krajowych, służących realizacji rozliczeń międzybankowych w złotych oraz utrzymywaniu środków pieniężnych stanowiących rezerwę obowiązkową,
- zobowiązania z tytułu depozytów na koniec dnia.

Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia stanu zobowiązań z tytułu emisji bonów pieniężnych przy jednoczesnym zmniejszeniu stanu zobowiązań z tytułu rachunków bieżących oraz depozytów na koniec dnia.

Nota 12 Pozostałe zobowiązania wobec krajowych pozostałych monetarnych instytucji finansowych w walucie krajowej

Pozycja obejmuje zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu operacji niezwiązanych z polityką pieniężną. Jej podstawowym składnikiem są zobowiązania wynikające z:

- nierozliczonych na 31.12.2013 zleceń płatniczych klientów NBP skierowanych do rozrachunku w krajowym systemie płatniczym - ELIXIR, za pośrednictwem KIR S.A.,
- środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku powierniczym prowadzonym przez NBP dla KIR S.A., służącym do rozliczeń w systemie Express ELIXIR⁵.

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 157.721,9 tys. zł i była o 71.511,7 tys. zł (31,2%) niższa w porównaniu z 31.12.2012. Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia zobowiązań

⁵ System Express ELIXIR został uruchomiony 12 czerwca 2012 r.

z tytułu nierozliczonych zleceń płatniczych klientów NBP w systemie ELIXIR przy jednoczesnym wzroście środków pieniężnych na rachunku służącym do rozliczeń w systemie Express ELIXIR.

Nota 13 Zobowiązania wobec innych rezydentów w walucie krajowej

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Zobowiązania wobec sektora rządowego	4 742 282,3	3 484 639,9	-1 257 642,4	-26,5%
Pozostałe zobowiązania	55 418,7	69 023,9	13 605,2	24,5%
Razem	4 797 701,0	3 553 663,8	-1 244 037,2	-25,9%

Pozycja obejmuje głównie rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla sektora rządowego, w tym: budżetu państwa oraz funduszy ubezpieczeń społecznych.

Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia stanu środków na rachunkach budżetu państwa.

Nota 14 Zobowiązania wobec nierezydentów w walucie krajowej

Pozycja obejmuje rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW w walucie krajowej, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. Rachunek nr 2).

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 517.006,3 tys. zł i była o 367.650,0 tys. zł (246,2%) wyższa w porównaniu z 31.12.2012. Wzrost pozycji wynikał głównie ze zwiększenia stanu środków pieniężnych na rachunku Komisji Europejskiej.

Nota 15 Zobowiązania wobec rezydentów w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Rachunki budżetu państwa	12 455 989,2	4 203 008,0	-8 252 981,2	-66,3%
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2	2 788 043,4	1 530 042,7	-1 258 000,7	-45,1%
Pozostałe	575 596,7	195 158,3	-380 438,4	-66,1%
Razem	15 819 629,3	5 928 209,0	-9 891 420,3	-62,5%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	-22 592,5	-4 545,9	18 046,6	-79,9%

Pozycja obejmuje głównie środki pieniężne zgromadzone na rachunkach w walutach obcych prowadzonych przez NBP dla:

- budżetu państwa – rachunki bieżące, pomocnicze oraz lokat terminowych,
- banków krajowych – rachunki bieżące w EUR służące rozliczeniom w systemie TARGET2.

Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia stanu środków w walutach obcych na rachunkach budżetu państwa w związku ze zmianą sposobu zarządzania przez Ministerstwo Finansów środkami w EUR, w efekcie której część środków przekazywana jest na rachunek prowadzony w Banku Gospodarstwa Krajowego. Jednocześnie nastąpiło zmniejszenie stanu środków pieniężnych na rachunkach banków krajowych prowadzonych dla rozliczeń w systemie TARGET2.

Nota 16 Zobowiązania wobec nierezydentów w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych	10 711 629,5	16 195 752,7	5 484 123,2	51,2%
Pozostałe	152 456,3	146 092,4	-6 363,9	-4,2%
Razem	10 864 085,8	16 341 845,1	5 477 759,3	50,4%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>548 980,9</i>	<i>504 086,4</i>	<i>-44 894,5</i>	<i>-8,2%</i>

Pozycja obejmuje głównie lokaty terminowe w walutach obcych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych zawierane z zagranicznymi instytucjami finansowymi. W ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe lokaty są zwykle zawierane łącznie z lokatami w walutach obcych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu dłużnych papierów wartościowych (por. Nota 3).

Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia zaangażowania NBP w powyższe transakcje. Na zmianę wartości pozycji wpływ miała ponadto aktualizacja wyceny kursowej.

Nota 17 Zobowiązania wobec MFW

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Zobowiązania wobec MFW	6 218 885,5	6 046 345,7	-172 539,8	-2,8%
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>	<i>-8 840,7</i>	<i>-178 014,6</i>	<i>-169 173,9</i>	<i>1 913,6%</i>

Pozycja obejmuje zobowiązania z tytułu środków pieniężnych otrzymanych przez NBP w ramach alokacji SDR wraz z naliczonymi odsetkami. Alokacja SDR została przeprowadzona w drugiej połowie 2009 r. Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach alokacji ogólnej i specjalnej, przyznano łącznie kwotę 1.304.639,7 tys. SDR.

Spadek pozycji był głównie wynikiem aktualizacji wyceny kursowej SDR.

Nota 18 Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Różnice z wyceny kursowej	2 541,8	4 155,1	1 613,3	63,5%
Różnice z wyceny cenowej	273,9	53,4	-220,5	-80,5%
Razem	2 815,7	4 208,5	1 392,8	49,5%

Pozycja obejmuje różnice z wyceny kursowej transakcji bieżących ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 25) oraz wyceny cenowej transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 26 i Nota 33).

Nota 19 Rozliczenia międzyokresowe

Pozycja obejmuje bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (w tym w walutach obcych) oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 199.558,3 tys. zł i była o 2.888,9 tys. zł (1,4%) niższa w porównaniu z 31.12.2012. Spadek pozycji był wynikiem zmniejszenia stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów.

Nota 20 Inne

Pozycja obejmuje głównie zobowiązania publicznoprawne, zobowiązania wobec dostawców, środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz salda wyrównania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej.

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 52.766,6 tys. zł i była o 4.097,1 tys. zł (7,2%) niższa w porównaniu z 31.12.2012. Spadek pozycji był głównie spowodowany niższymi saldami wyrównania pozycji pozabilansowych w walutach obcych do średniego kosztu zasobu waluty obcej (por. Nota 25).

Nota 21 Rezerwy na przyszłe zobowiązania

Pozycja obejmuje głównie rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, nagród jubileuszowych oraz niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych.

Na 31.12.2013 pozycja wyniosła 123.579,7 tys. zł i była o 9.844,9 tys. zł (8,7%) wyższa w porównaniu z 31.12.2012. Wzrost pozycji był głównie efektem zwiększenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych.

Nota 22 Różnice z wyceny

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0	0,0%
Dodatnie różnice z wyceny kursowej, w tym	21 698 967,0	8 776 418,2	-12 922 548,8	-59,6%
- z wyceny złota	12 730 499,2	7 638 688,3	-5 091 810,9	-40,0%
- z wyceny walut obcych	8 968 467,8	1 137 729,9	-7 830 737,9	-87,3%
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	1 840 442,5	344 783,5	-1 495 659,0	-81,3%
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	1 839 719,2	344 397,0	-1 495 322,2	-81,3%
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	723,3	386,5	-336,8	-46,6%
Razem	25 157 432,7	10 739 224,9	-14 418 207,8	-57,3%

Na 31.12.2013 wartość pozycji była głównie efektem wystąpienia dodatnich różnic z wyceny kursowej złota oraz następujących walut obcych: GBP i EUR.

Dodatnie różnice z wyceny kursowej są ustalane:

- dla złota – przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota wyrażoną w złotych,
- dla walut obcych – przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP.

Wysokość średnich kosztów zasobu poszczególnych walut obcych i złota oraz kursów średnich NBP i średniej ceny rynkowej złota przedstawiono poniżej.

w złotych	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
	31.12.2012		31.12.2013	
AUD	2,9296905375	3,2183	2,9664699547	2,6864
BRL	1,8802178382	1,5138	1,5097846268	1,2753
CAD	3,2109572868	3,1172	3,0279148071	2,8297
CHF	3,4056860912	3,3868	3,4035020298	3,3816
CZK	0,1603999993	0,1630	0,1606971177	0,1513
DKK	0,5596031137	0,5480	0,5564783132	0,5560
EUR	4,1048445547	4,0882	4,1447379246	4,1472
GBP	4,7494707457	5,0119	4,8180689389	4,9828
HUF	0,0136803907	0,0140	0,0141905208	0,0140
JPY	0,0401640074	0,0360	0,0304371447	0,0287
MXN	0,2463190782	0,2380	0,2497819256	0,2302
NOK	0,5161671035	0,5552	0,5252774756	0,4953
NZD	-	2,5488	2,5826789367	2,4741
SEK	0,4768318808	0,4757	0,4781631214	0,4694
USD	3,0205903233	3,0996	3,0693482142	3,0120
SDR	4,7729755923	4,7662	4,7701239618	4,6337
uncja złota*	1 310,3996257646	5 157,7344	1 310,3996257646	3 618,9180

* Cena uncji złota wyrażona w USD wynosiła odpowiednio: 1.664,00 USD na 31.12.2012 i 1.201,50 USD na 31.12.2013.

Dodatknie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów. Na 31.12.2013 dodatnie różnice z wyceny cenowej dotyczyły głównie oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w AUD, USD, GBP i MXN.

Dodatknie różnice z wyceny cenowej instrumentów pozabilansowych dotyczyły transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 26).

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2013:

- kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota,
- spadku stanu zasobu złota w odniesieniu do stanu z dnia bilansowego poprzedniego roku obrotowego,

NBP nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 23 Fundusze i rezerwy

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0	0,0%
Fundusz rezerwowy	966 590,7	1 243 645,5	277 054,8	28,7%
Rezerwy	11 457 911,7	4 696 287,6	-6 761 624,1	-59,0%
Razem	13 924 502,4	7 439 933,1	-6 484 569,3	-46,6%

Pozycja obejmuje:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
- fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych NBP,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP.

Spadek pozycji był efektem częściowego wykorzystania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie 6.761.624,1 tys. zł w związku z wystąpieniem na koniec 2013 r. kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Jednocześnie na wartość pozycji miało wpływ zwiększenie funduszu rezerwowego w wyniku dokonania odpisu z zysku za 2012 r. w kwocie 277.054,8 tys. zł.

Nota 24 Wynik finansowy

Pozycja obejmuje:

- wynik finansowy roku bieżącego w kwocie zero (por. Nota 44),
- część straty poniesionej przez NBP w 2007 roku, która nie została pokryta środkami z funduszu rezerwowego; na 31.12.2013 pozycja wyniosła 11.457.911,7 tys. zł i nie zmieniła się w porównaniu z 31.12.2012.

7. Noty objaśniające do pozycji pozabilansowych

Nota 25 Transakcje bieżące ujęte na kontach pozabilansowych

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Należności wynikające z transakcji bieżących, w tym	299 559,7	127 080,5	-172 479,2	-57,6%
- należności w walutach obcych	299 559,7	127 080,5	-172 479,2	-57,6%
Zobowiązania wynikające z transakcji bieżących, w tym	299 559,7	127 080,5	-172 479,2	-57,6%
- zobowiązania w walucie krajowej	0,0	965,2	965,2	-
- zobowiązania w walutach obcych	299 559,7	126 115,3	-173 444,4	-57,9%

Spadek poszczególnych pozycji wynikał z mniejszego wolumenu zawartych przez NBP pod koniec roku transakcji bieżących wymiany walut, przeprowadzanych przez NBP głównie z bankami.

Nota 26 Instrumenty finansowe pozabilansowe

w tys. złotych	31.12.2012	31.12.2013	Zmiana	
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach terminowych	1 254 158,7	369 883,9	-884 274,8	-70,5%
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach terminowych	5 435 135,7	0,0	-5 435 135,7	-100,0%

Na 31.12.2013 spadek pozycji był związany z mniejszym wolumenem transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe zawartych przez NBP pod koniec roku.

Nota 27 Limity pożyczek udzielonych MFW w walutach obcych

Z dniem 15 listopada 2011 r. NBP stał się uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (NAB), do których mogą przystępować państwa członkowskie MFW lub banki centralne tych państw. Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki, do kwoty odpowiadającej 2.528.590,0 tys. SDR. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych następuje na wniosek MFW.

Na 31.12.2013 kwota, do której NBP zobowiązany jest udzielić MFW pożyczki w ramach NAB, wyniosła 2.205.690,0 tys. SDR (10.220.505,8 tys. zł według kursu średniego NBP na dzień bilansowy) w związku z:

- przekazaniem przez NBP MFW w latach 2011-2013 kwoty 352.600,0 tys. SDR (odpowiednio w 2011 r. – kwoty 174.000,0 tys. SDR, w 2012 r. – kwoty 127.000,0 tys. SDR oraz w 2013 r. – kwoty 51.600,0 tys. SDR),

- otrzymaniem przez NBP spłaty pożyczki w latach 2012-2013 w kwocie 29.700,0 tys. SDR (odpowiednio w 2012 r. – kwoty 2.500,0 tys. SDR oraz w 2013 r. – kwoty 27.200,0 tys. SDR).

W dniu 15 marca 2013 r. została zawarta umowa pożyczki dwustronnej pomiędzy NBP a MFW, zgodnie z którą NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 6.270.000,0 tys. EUR. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych będzie następować na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz pożyczek w ramach NAB.

Na 31.12.2013 kwota, do której NBP zobowiązany jest udzielić MFW pożyczki w ramach umowy pożyczki dwustronnej, wyniosła 6.270.000,0 tys. EUR (26.002.944,0 tys. zł według kursu średniego NBP na dzień bilansowy) w związku z brakiem korzystania przez MFW z tych środków w 2013 r.

Nota 28 Pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych

Na 31.12.2013 pozostałe pozycje ujęte na kontach pozabilansowych dotyczyły głównie:

- otrzymanych przez NBP zabezpieczeń związanych z gospodarką własną NBP w kwocie 27.961,8 tys. zł (stan na 31.12.2012 – 21.760,3 tys. zł),
- należności warunkowych dochodzonych przez NBP w kwocie 126,5 tys. zł (stan na 31.12.2012 – 219,4 tys. zł).

Odsetki od Banku Handlowo-Kredytowego S.A. w likwidacji naliczone po dniu postawienia banku w stan likwidacji (od dnia 1 kwietnia 1992 r.) wynoszą 1.183.103,7 tys. zł; ich stan nie zmienił się w porównaniu z 31.12.2012.

8. Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

Nota 29 Przychody z tytułu odsetek, dyskonta i premii

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Przychody z odsetek i dyskonta od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych	5 976 974,8	5 728 837,3	-248 137,5	-4,2%
Przychody z odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych	312 588,0	373 436,1	60 848,1	19,5%
Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek, w tym	15 411,9	1 854,6	-13 557,3	-88,0%
- w walutach obcych	1 252,9	1 219,4	-33,5	-2,7%
- w walucie krajowej	14 159,0	635,2	-13 523,8	-95,5%
Inne przychody	9 636,0	8 112,2	-1 523,8	-15,8%
Razem	6 314 610,7	6 112 240,2	-202 370,5	-3,2%

Pozycja obejmuje głównie przychody z odsetek i dyskonta od podstawowych instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3).

W 2013 r. spadek pozycji był głównie wynikiem:

- niższych o 248.137,5 tys. zł przychodów z odsetek i dyskonta od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych, wynikających głównie z niższego średniorocznego oprocentowania dłużnych papierów wartościowych w EUR, GBP, NOK, AUD oraz USD,

przy:

- wyższych o 60.848,1 tys. zł przychodach z odsetek od rachunków bankowych NBP w walutach obcych, co było głównie spowodowane wzrostem udziału lokat terminowych w walutach obcych w strukturze inwestycyjnej rezerw walutowych (przede wszystkim w związku z rozpoczęciem inwestycji w lokaty terminowe w NZD).

Jednocześnie na zmianę przychodów z tytułu odsetek, dyskonta i premii od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych miały wpływ:

- wzrost poziomu rezerw walutowych w ujęciu średniorocznym (ich średni poziom wyniósł 69.759,4 mln EUR w 2013 r. w porównaniu z 66.384,8 mln EUR w 2012 r.),
- zmiana średniorocznych kursów złotego do walut obcych – aprecjacja złotego do USD, GBP, AUD, NOK, BRL, przy jednoczesnej deprecjacji złotego w stosunku do EUR i MXN (por. zestawienie kursów średniorocznych poniżej).

Niższe o 13.523,8 tys. zł przychody z odsetek od kredytów i pożyczek w walucie krajowej były głównie efektem całkowitej spłaty należności z tytułu kredytu refinansowego na inwestycje centralne w 2012 r.

Ponadto, w 2013 r. nastąpił spadek przychodów z tytułu odsetek od rachunku bieżącego w MFW oraz transzy rezerwowej o 2.809,2 tys. zł wykazywanych w pozycji *Inne przychody*, jak również przychodów z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych MFW w ramach NAB o 33,5 tys. zł wykazywanych w pozycji *Przychody z odsetek od kredytów i pożyczek* (por. Nota 2).

Wysokość średniorocznych kursów złotego do walut obcych w latach 2012-2013 przedstawiono poniżej.

w złotych	Kurs średnioroczny			
	2012	2013	Zmiana	
USD	3,2570	3,1608	-0,0962	-3,0%
EUR	4,1850	4,1975	0,0125	0,3%
GBP	5,1597	4,9437	-0,2160	-4,2%
AUD	3,3712	3,0587	-0,3125	-9,3%
NOK	0,5597	0,5383	-0,0214	-3,8%
NZD	2,6365	2,5914	-0,0451	-1,7%
BRL	1,6734	1,4711	-0,2023	-12,1%
MXN	0,2474	0,2478	0,0004	0,2%

Nota 30 Koszty z tytułu odsetek, dyskonta i premii

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Koszty premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych	3 504 051,9	3 275 046,9	-229 005,0	-6,5%
Koszty odsetek i dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej	4 489 497,3	3 767 401,6	-722 095,7	-16,1%
Koszty odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP, w tym	1 478 994,2	991 252,5	-487 741,7	-33,0%
- od rachunków w walutach obcych	82 694,1	52 752,7	-29 941,4	-36,2%
- od rachunków w walucie krajowej	1 396 300,1	938 499,8	-457 800,3	-32,8%
Inne koszty	6 952,4	5 282,1	-1 670,3	-24,0%
Razem	9 479 495,8	8 038 983,1	-1 440 512,7	-15,2%

Pozycja obejmuje głównie koszty odsetek, dyskonta i premii od instrumentów wykorzystywanych przez NBP w ramach operacji polityki pieniężnej (por. Nota 11), podstawowych instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3 i Nota 16) oraz od pozostałych rachunków bankowych prowadzonych przez NBP.

W 2013 r. spadek pozycji był głównie wynikiem:

- niższych o 722.095,7 tys. zł kosztów dyskonta od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, głównie na skutek spadku średniorocznego poziomu stopy referencyjnej określającej rentowność bonów pieniężnych – z 4,61% w 2012 r. do 2,94% w 2013 r, przy jednoczesnym wzroście emisji bonów pieniężnych NBP w ramach operacji

otwartego rynku; poziom operacji podstawowych w ujęciu średniorocznym⁶ wyniósł 124.280,4 mln zł w 2013 r. w porównaniu z 94.343,4 mln zł w 2012 r., natomiast dostrajających – 1.845,9 mln zł w 2013 r. w porównaniu z 1.626,8 mln zł w 2012 r.,

- niższych o 487.741,7 tys. zł kosztów odsetek od rachunków bankowych prowadzonych przez NBP. Zmiana ta była głównie efektem spadku kosztów odsetek od rezerw obowiązkowych banków oraz od rachunków lokat terminowych sektora rządowego w walucie krajowej,
- niższych o 229.005,0 tys. zł kosztów premii od dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych, głównie z tytułu wyższych poziomów rentowności papierów wartościowych, przekładających się na niższe ceny, przy jednoczesnym zwiększeniu:
  - udziału dłużnych papierów wartościowych o oprocentowaniu stałym w strukturze rezerw walutowych, oraz
  - poziomu rezerw walutowych w ujęciu średniorocznym (por. Nota 29).

Jednocześnie na wysokość kosztów premii wpłynęła zmiana średniorocznych kursów złotego do walut obcych – aprecjacja w stosunku do USD, GBP, AUD, NOK, BRL oraz deprecjacja złotego w stosunku do EUR i MXN (por. Nota 29 – zestawienie kursów średniorocznych).

Ponadto, w 2013 r. wystąpił spadek kosztów odsetek od zobowiązań wobec MFW z tytułu alokacji SDR o 1.917,0 tys. zł wykazywanych w pozycji *Inne koszty* (por. Nota 17).

Nota 31 Przychody z operacji finansowych

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Dodatnie zrealizowane różnice kursowe	6 988 671,8	5 138 756,2	-1 849 915,6	-26,5%
Dodatnie zrealizowane różnice cenowe, w tym	3 687 649,7	1 750 310,7	-1 937 339,0	-52,5%
- z transakcji bieżących dłużnymi papierami wartościowymi	3 152 671,4	1 502 492,0	-1 650 179,4	-52,3%
- z instrumentów finansowych pozabilansowych	534 978,3	247 818,7	-287 159,6	-53,7%
Pozostałe przychody z operacji finansowych	12,7	2,7	-10,0	-78,7%
Razem	10 676 334,2	6 889 069,6	-3 787 264,6	-35,5%

Pozycja obejmuje głównie:

- dodatnie zrealizowane różnice kursowe z transakcji w walutach obcych,
- dodatnie zrealizowane różnice cenowe z transakcji bieżących sprzedaży dłużnych papierów wartościowych,
- dodatnie zrealizowane różnice cenowe z rozliczenia transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe.

⁶ Do wyczenia wielkości średniorocznych uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

W 2013 r. spadek pozycji był głównie wynikiem:

- niższych dodatnich zrealizowanych różnic kursowych z transakcji w USD, AUD i NOK przy jednocześnie wyższych różnicach z transakcji w EUR i GBP,
- niższych dodatnich zrealizowanych różnic cenowych z transakcji bieżących sprzedaży oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w USD, GBP, EUR i AUD,
- niższych dodatnich zrealizowanych różnic cenowych z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w AUD i EUR.

Nota 32 Koszty operacji finansowych

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Ujemne zrealizowane różnice kursowe	77 392,3	651 799,9	574 407,6	742,2%
Ujemne zrealizowane różnice cenowe, w tym	415 706,5	1 873 391,4	1 457 684,9	350,7%
- z transakcji bieżących dłużnymi papierami wartościowymi	333 059,2	1 627 679,8	1 294 620,6	388,7%
- z instrumentów finansowych pozabilansowych	82 647,3	245 711,6	163 064,3	197,3%
Pozostałe koszty operacji finansowych	2,0	2,8	0,8	40,0%
Razem	493 100,8	2 525 194,1	2 032 093,3	412,1%

Pozycja obejmuje głównie:

- ujemne zrealizowane różnice kursowe z transakcji w walutach obcych,
- ujemne zrealizowane różnice cenowe z transakcji bieżących sprzedaży dłużnych papierów wartościowych,
- ujemne zrealizowane różnice cenowe z rozliczenia transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe.

W 2013 r. wzrost pozycji był głównie wynikiem:

- wyższych ujemnych zrealizowanych różnic cenowych z transakcji bieżących sprzedaży oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w EUR, GBP, USD i AUD,
- wyższych ujemnych zrealizowanych różnic kursowych z transakcji w AUD, NOK i USD; ponadto w 2013 r. wystąpiły ujemne zrealizowane różnice kursowe z transakcji w NZD,
- wyższych ujemnych zrealizowanych różnic cenowych z transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe w AUD i GBP przy jednocześnie niższych różnicach z transakcji w EUR.

Nota 33 Koszty niezrealizowane

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	749 928,2	6 815 972,9	6 066 044,7	808,9%
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	84 898,5	1 457 878,3	1 372 979,8	1 617,2%
- z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych	84 624,6	1 457 824,9	1 373 200,3	1 622,7%
- z wyceny cenowej instrumentów pozabilansowych	273,9	53,4	-220,5	-80,5%
Razem	834 826,7	8 273 851,2	7 439 024,5	891,1%

W 2013 r. kwota kosztów była głównie efektem wystąpienia na 31.12.2013 ujemnych różnic z wyceny kursowej walut obcych oraz ujemnych różnic z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych.

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (por. Nota 22). W 2013 r. ujemne różnice z wyceny kursowej dotyczyły głównie następujących walut obcych: AUD, USD, NOK, NZD, BRL, MXN oraz SDR.

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z niższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów. Na 31.12.2013 ujemne różnice z wyceny cenowej dotyczyły głównie oprocentowanych dłużnych papierów wartościowych w USD, GBP, EUR, NZD oraz NOK.

Ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów pozabilansowych dotyczyły transakcji terminowych na dłużne papiery wartościowe (por. Nota 26).

Nota 34 Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na ryzyko i odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych

W 2013 r. przychody w wysokości 6.761.624,1 tys. zł były wynikiem częściowego wykorzystania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (por. Nota 23). W 2012 r. przychody wyniosły 376.114,3 tys. zł i były związane z aktualizacją kwoty rezerwy.

Nota 35 Przychody z tytułu opłat i prowizji

Pozycja obejmuje głównie przychody z opłat i prowizji za wykonanie przez NBP zleceń płatniczych, prowadzenie rachunków bankowych oraz uczestnictwo w systemie TARGET2.

W 2013 r. pozycja wyniosła 33.736,1 tys. zł i była o 890,0 tys. zł (2,6%) niższa w porównaniu z 2012 r.

Nota 36 Koszty z tytułu opłat i prowizji

Pozycja obejmuje koszty opłat i prowizji ponoszonych przez NBP:

- z tytułu prowadzonej przez inne banki na rzecz NBP zastępczej obsługi kasowej budżetu państwa (w miejscowościach, w których NBP nie posiada oddziałów okręgowych),
- z tytułu uczestnictwa w systemie TARGET2,
- za prowadzenie rachunków NBP w walutach obcych za granicą,

- za wykonanie własnych zleceń płatniczych.

W 2013 r. pozycja wyniosła 37.577,0 tys. zł i była o 106.533,3 tys. zł (73,9%) niższa w porównaniu z 2012 r. Spadek pozycji był głównie wynikiem niewystąpienia w 2013 r. kosztów opłat obowiązujących na rynkach finansowych krajów rozwijających się.

Nota 37 Przychody z tytułu akcji i udziałów

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Przychody z tytułu akcji i udziałów w podmiotach krajowych	8 673,0	5 159,9	-3 513,1	-40,5%
Przychody z tytułu akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych	12 553,6	12 583,0	29,4	0,2%
Razem	21 226,6	17 742,9	-3 483,7	-16,4%

Pozycja obejmuje głównie przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 6).

W 2013 r. przychody stanowiły sumę wpływów z tytułu dywidend od posiadanych akcji Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. oraz Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

Nota 38 Pozostałe przychody

Pozycja obejmuje głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich, z wynajmu pomieszczeń biurowych oraz sprzedaży usług informatycznych. Ponadto, w pozycji ujęto przychody z tytułu otrzymania należnej części zysku ze sprzedaży przez MFW części zasobu złota.

W 2013 r. pozycja wyniosła 176.782,0 tys. zł i była o 27.823,8 tys. zł (18,7%) wyższa w porównaniu z 2012 r. Wzrost pozycji wynikał z większych niż w roku ubiegłym przychodów związanych ze sprzedażą złota przez MFW. Jednocześnie nastąpił spadek przychodów ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich.

Nota 39 Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia

Pozycja obejmuje koszty wynagrodzeń pracowników, koszty narzutów na wynagrodzenia, a także koszty rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych.

W 2013 r. pozycja wyniosła 477.628,0 tys. zł i była o 20.430,0 tys. zł (4,5%) wyższa w porównaniu z 2012 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem wyższych o 16.213,1 tys. zł kosztów wynagrodzeń (w tym kosztów utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników), jak również wyższych o 4.216,9 tys. zł kosztów narzutów na wynagrodzenia, zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową.

Nota 40 Koszty administracyjne

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Zużycie materiałów i energii	34 593,2	33 552,7	-1 040,5	-3,0%
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	13 812,6	16 283,1	2 470,5	17,9%
Podróże służbowe	7 430,9	7 612,6	181,7	2,4%
Usługi obce	158 082,9	145 882,2	-12 200,7	-7,7%
Podatki i opłaty	20 985,4	21 586,9	601,5	2,9%
Odpisy na fundusze specjalne	4 723,9	4 726,2	2,3	0,0%
Pozostałe koszty administracyjne	29 630,2	30 638,9	1 008,7	3,4%
Razem	269 259,1	260 282,6	-8 976,5	-3,3%

Spadek pozycji był głównie wynikiem zmniejszenia kosztów usług obcych oraz kosztów zużycia materiałów i energii przy jednoczesnym zwiększeniu kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych.

Nota 41 Koszty amortyzacji

w tys. złotych	2012	2013	Zmiana	
Koszty amortyzacji środków trwałych	56 259,8	63 988,2	7 728,4	13,7%
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych	12 588,5	15 532,6	2 944,1	23,4%
Razem	68 848,3	79 520,8	10 672,5	15,5%

W 2013 r. koszty amortyzacji środków trwałych dotyczyły głównie amortyzacji maszyn i urządzeń oraz budynków i lokali natomiast koszty amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych – oprogramowania informatycznego.

Nota 42 Koszty emisji znaków pieniężnych

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2013 r. pozycja wyniosła 268.792,1 tys. zł i była o 1.355,9 tys. zł (0,5%) wyższa w porównaniu z 2012 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem:

- zwiększenia kosztów emisji banknotów w związku ze wzrostem liczby zamówionych banknotów, spowodowanym przede wszystkim planowanym na 2014 r. wprowadzeniem do obiegu banknotów zmodernizowanych,

przy jednoczesnym:

- zmniejszeniu kosztów emisji monet głównie w związku ze spadkiem liczby zamówionych monet kolekcjonerskich oraz niższymi kosztami zużycia złota i srebra do ich produkcji.

Nota 43 Pozostałe koszty

Pozycja obejmuje głównie koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich, kosztów utworzenia rezerw na przyszłe zobowiązania oraz koszty z tytułu odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów.

W 2013 r. pozycja wyniosła 29.366,0 tys. zł i była o 12.865,7 tys. zł (78,0%) wyższa w porównaniu z 2012 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem dokonania w 2013 r. odpisu aktualizującego wartość środków trwałych. Jednocześnie nastąpił spadek kosztów odpowiadających wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich.

Nota 44 Wynik finansowy roku bieżącego i jego podział

Wynik finansowy NBP za 2013 r. wyniósł zero i był o 5.541.094,6 tys. zł (100,0%) niższy w porównaniu z 2012 r.

Zgodnie z art. 62 i 69 ustawy o NBP zysk NBP podlega podziałowi (w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów) na:

- odpis na fundusz rezerwowy NBP (5% zysku),
- wpłatę z zysku NBP do budżetu państwa.

Ponieważ wynik finansowy NBP za 2013 r. wyniósł zero, w 2014 r. nie nastąpi wpłata do budżetu państwa, ani nie zostanie dokonany odpis na fundusz rezerwowy NBP.

9. Pozostałe noty objaśniające

Nota 45 Elastyczna Linia Kredytowa

Elastyczna Linia Kredytowa jest instrumentem MFW, przeznaczonym dla krajów o stabilnych podstawach i prognozach makroekonomicznych. W przypadku Polski ma on charakter ostrożnościowy.

Obowiązująca na dzień 31 grudnia 2013 r. Elastyczna Linia Kredytowa w wysokości 22.000.000,0 tys. SDR została przyznana Polsce w dniu 18 stycznia 2013 r. przez Radę Dyrektorów Wykonawczych MFW na okres dwóch lat (to jest do 17 stycznia 2015 r.). Dysponentem Elastycznej Linii Kredytowej jest Rząd RP, a NBP pełni rolę agenta finansowego Rządu.

Nota 46 Fundacja NBP

W dniu 10 sierpnia 2009 r. została ustanowiona przez NBP Fundacja Narodowego Banku Polskiego, której głównym statutowym celem jest wspieranie działań promujących rozwój nauk ekonomicznych i edukacji ekonomicznej. W dniu 31 sierpnia 2009 r. została ona wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego. Fundusz założycielski Fundacji NBP wynosił 1.500,0 tys. zł, z czego na działalność gospodarczą przeznaczono 750,0 tys. zł.

Nota 47 Zdarzenia po dacie bilansu

W dniu 1 stycznia 2014 r. dokonano aktualizacji klucza subskrypcji kapitału EBC, która zgodnie z art. 29 Statutu ESBC i EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat na podstawie danych o liczbie ludności i PKB państw Unii Europejskiej przekazanych EBC przez Komisję Europejską. W wyniku tej aktualizacji udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł do 5,1230%, co odpowiada kwocie 554.565,1 tys. EUR. W rezultacie wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wzrosła do 20.796,2 tys. EUR. Odpowiednia płatność na rzecz EBC w kwocie 1.075,3 tys. EUR została dokonana przez NBP w dniu 2 stycznia 2014 r.

10. Ryzyko finansowe i operacyjne

W NBP funkcjonuje zintegrowany system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów banku.

Obejmuje on trzy integralnie ze sobą powiązane poziomy:

- zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym we wszystkich jednostkach organizacyjnych NBP, dokonywane przez dyrektorów tych jednostek, przy współpracy tzw. menedżerów ryzyka,
- działalność wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych:
  - Departamentu Zarządzania Ryzykiem Finansowym, odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem finansowym,
  - Departamentu Ryzyka Operacyjnego i Zgodności, do zadań którego należy m.in. opracowywanie projektów zasad i metodyk dotyczących ryzyka operacyjnego, monitorowanie i przeprowadzanie analiz z zakresu ryzyka operacyjnego i ryzyka zgodności w NBP, wdrażanie nowych narzędzi, raportowanie o ryzyku operacyjnym i zgodności w skali banku,
  - Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem, która m.in. ocenia efektywność zarządzania ryzykiem operacyjnym w skali całego banku i wydaje rekomendacje w tym zakresie; Komisji przewodniczy członek Zarządu NBP (tzw. Chief Risk Officer) powołany w 2013 r. do nadzorowania całego obszaru ryzyka w NBP,
- podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym.

Zadania realizowane w ramach systemu zarządzania ryzykiem obejmują:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka,
- dobór i stosowanie mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem,
- akceptację/brak akceptacji dla istniejącego poziomu ryzyka.

10.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej i kursowe). Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, a ekspozycja na poszczególne rodzaje ryzyka, w ramach przyjętych ograniczeń, jest monitorowana na bieżąco

przez Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym. Analiza ekspozycji na ryzyko finansowe jest regularnie przedstawiana Zarządowi NBP.

10.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciężących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami walutowymi

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP stosuje następujące metody ograniczania ryzyka kredytowego:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,
- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu do zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Dominująca część rezerw walutowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe, skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Również udział lokat w rezerwach walutowych jest niski - transakcje zawierane są na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej.

Ryzyko kredytowe w krajowych operacjach kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, udostępnia bankom krajowym kredyt lombardowy, kredyt techniczny oraz kredyt w ciągu dnia w euro. Ryzyko związane

z tymi operacjami ograniczane jest poprzez zabezpieczenia spełniające kryteria określone przez NBP – podstawowym zabezpieczeniem przedstawianym przez banki są papiery wartościowe Skarbu Państwa i NBP nominowane w złotych, przy czym lista aktywów zabezpieczających obejmuje również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje Europejskiego Banku Inwestycyjnego w PLN, a także papiery skarbowe nominowane w EUR.

Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący zmniejszeniu prawdopodobieństwa spadku wartości rynkowej zabezpieczenia poniżej wartości udzielonego kredytu w wyniku niekorzystnych zmian cen rynkowych/kursów walutowych papierów wartościowych. Współczynnik redukcji wartości zabezpieczenia dla kredytu lombardowego i technicznego ustalany jest w odniesieniu do wartości nominalnej przyjętych papierów wartościowych.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi przez EBC, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A. (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

10.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

10.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rynkowej rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration* określające wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom *modified duration* rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań.

W 2013 r. utrzymano niskie *modified duration* rezerw, mając na uwadze prawdopodobieństwo wzrostu rentowności papierów wartościowych. Silny wzrost rentowności papierów rządowych, na rynku amerykańskim, brytyjskim i nowozelandzkim sięgający około 120 pb w sektorze 10-letnim, stanowił reakcję na wcześniejsze od oczekiwań rynku zapowiedzi rozpoczęcia przez Rezerwę Federalną ograniczania skali skupu papierów wartościowych, w warunkach stopniowej poprawy kondycji gospodarki amerykańskiej, a w szczególności sytuacji na rynku pracy.

10.1.4. Ryzyko kursowe

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek niekorzystnych zmian kursów na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (VaR) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy na ryzyko zmian kursu złotego do walut obcych (por. Rozdział 4).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2013 r. struktura walutowa benchmarku strategicznego obejmowała: 36% USD, 32% EUR, 12% GBP, 10% AUD, 7% NOK i 3% NZD⁷. Dodatkowo, 1,5% rezerw stanowiły inwestycje w walutach krajów rozwijających się – MXN i BRL.

W 2013 r. zmienność kursów walut rezerwowych kształtowała się na poziomie nieznacznie wyższym od obserwowanego w roku poprzednim, do czego przyczyniła się niepewność dotycząca terminu i skali ograniczania przez Rezerwę Federalną programu skupu obligacji.

---

⁷ W 2012 r. odpowiednio: 36% USD, 32% EUR, 15% GBP, 10% AUD i 7% NOK.

10.2. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to możliwość poniesienia szkód materialnych lub niematerialnych w NBP, wynikających z niewłaściwego zarządzania lub zawodności działania istniejących w NBP zasobów, w tym głównie systemów teleinformatycznych, mienia, kadry pracowniczej lub przepisów prawa wewnętrznego, a także spowodowanych wystąpieniem zdarzeń wewnętrznych lub zewnętrznych, awarią albo błędem pracownika. Ryzyko operacyjne obejmuje następujące podkategorie: ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne, ryzyko technologiczne, ryzyko zarządzania.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega w szczególności na:

- bieżącym identyfikowaniu, analizie i pomiarze poziomu ryzyka operacyjnego;
- doborze i stosowaniu mechanizmów eliminujących, przenoszących lub ograniczających ryzyko operacyjne;
- poszukiwaniu dodatkowych mechanizmów eliminujących, przenoszących lub ograniczających ryzyko operacyjne, bądź akceptacji istniejącego poziomu tego ryzyka;
- dokonywaniu niezbędnych zmian w zakresie organizacji pracy, tworzenia warunków do pełnej i terminowej realizacji zadań, gospodarowania posiadanymi zasobami oraz ustalania wewnętrznych procedur mających na celu eliminację, przeniesienie lub ograniczenie ryzyka operacyjnego.

W NBP stosuje się różne sposoby ograniczania ryzyka, zapobiegania występowaniu incydentów⁸ oraz ograniczania ich ewentualnych skutków. Do mechanizmów tych należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- system limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),
- kontrola dostępu oraz zabezpieczenia teleinformatyczne, fizyczne i elektroniczne,
- kopie zapasowe, plany awaryjne i ewakuacyjne,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

W zakresie ograniczania występowania incydentów, których prawdopodobieństwo wystąpienia jest niewielkie, ale potencjalne skutki bardzo wysokie, utworzony został Plan Ciągłości Działania NBP (PCD-NBP). Obowiązuje on dla następujących funkcji krytycznych:

- obsługa płatności w złotych w systemie RTGS i płatności w euro w aplikacji PHA,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- obsługa posiadacza rachunku,

---

⁸ Jednorazowe zdarzenie polegające na nieprawidłowym działaniu zasobów NBP lub zdarzenie zewnętrzne, powodujące lub mogące powodować negatywne skutki materialne lub niematerialne dla NBP.

- realizacja polityki pieniężnej i kursowej,
- wykonywanie zadań agenta emisji papierów wartościowych oraz prowadzenie rejestru papierów wartościowych,
- zaopatrywanie banków w walutę polską.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:

/-/ Grażyna Gielecińska

Warszawa, dnia 28.03.2014

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

/-/ Marek Belka
/-/ Piotr Wiesiołek
/-/ Witold Kosiński
/-/ Jacek Bartkiewicz
/-/ Eugeniusz Gatnar
/-/ Andrzej Raczko
/-/ Paweł Samecki
/-/ Katarzyna Zajdel - Kurowska
/-/ Małgorzata Zaleska